

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 23 (3571) 2019 NOVEMBER – LAPKRIČIO 26 • LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS – LITHUANIAN BI-WEEKLY • www.tevzib.com • Nr. kaina – \$2

Šimtametės istorijos pamokos. Ar išmokome?

Lapkričio 22-ąją, penktadienį, po 156-erių metų bendra istorija dar kartą sujungė Lietuvą, Lenkiją, Gudiją ir Ukrainą, Latviją: pagarbiai palydėti 1863-1864 metų sukilėlių karstus į paskutinę poilsio vietą susirinko šių valstybių vadovai ar atstovai ir eiliniai žmonės, norėję atiduoti pagarbą pirmiejiems kovotojams prieš brutalią carinės Rusijos priespaudą, už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Vardai, kurie mums buvo pažįstami tik iš istorijos vadovėlių, Lietuvos archeologų, antropologijos ir teismo medicinos bei istorikų dėka įgavo konkretų fizinį pavidalą ir vėl suvienijo mus, tų tolimųjų sukilėlių palikuonis, ne tik pagerbiant jų atminimą, bet ir skatinant stiprinti bendrystę ir solidarumą ateičiai. Šie XIX šimtmečio II pusės įvykiai ir konkrečių žmonių likimai, jų mirtis nuo valstybės užgrobėjų rankos, bandymai paslėpti net fizinius jų buvimo ir pasipriešinimo pėdsakus verčia susimąstyti ir apie šiandieną.

Nors šiandien istorinės aplinkybės jau kitos, bet grėsmė dar niekur neišnykusi, tebeišlikę buvusio carinio imperinio mąstymo (ir elgesio) įpročiai. Ką tik įvykusiose iškilmėse nebuvo vienos valstybės atstovų, jie ir nebuvo čia laukiami, nes esame skirtinguose istorijos laukuose ir kol kas bendro kelio neturime.

Todėl sukilėlių perlaidojimo iškilmės, prisimenant nužudytųjų ir jų šeimų aukas, turėtų būti paskatinimu dar kartą atidžiau pažvelgti į artimiausių kaimyninių valstybių tarpusavio santykius ir jų galimybes, atsisakyti nereikalingų pretenzijų vienas kitam dėl nereikšmingų antraeilių dalyvių, kraunantis greit išbarstomą politinį kapitalą, ir sutelkti pastangas gyvybiškai svarbiam, svarbiausiam tikslui – išsaugoti valstybingumą ir jam palankią lojalią kaimynystę.

Lietuvos valstybingumo praradimo ir šio sukilimo istorija turėtų tapti pamoka ir šiuolaikiniams Lietuvos politikams. Kai dėl asmeninių ambicijų, savanaudiškumo, politinių grupuočių tarpusavio kovos ir jų agresyvaus ir neetiško įtakos bei galios siekimo prarandama atsakomybė, pamiršamas svarbiausias politikos tikslas – valstybės silpnėja, dar blogiau – mažėja pasitikėjimas ja, silpnėja saugumo grandys. Istorija rodo, kad valstybę gina ne tik kariai, ją labiausiai saugo ir aukojasi dėl jos laisvės eiliniai piliečiai. Apie tai nuolat turi priminti atsiradę nauji kapai senosiose Vilniaus Rasų kapinėse.

SK

UŽ JŪSŲ IR MŪSŲ LAISVĘ

1863-1864 metų sukilėlių šūkis

1863-64 metų sukilimo vadai (iš k.) Konstantinas Kalinauskas ir Zigmantas Sierakauskas

Lenkijos ir Lietuvos karių garbės sargyba; (ntr. d.) kalba Lietuvos prezidentas G.Nausėda

Lapkričio 22 d. Vilniuje surengtos 1863-1864 metų sukilimo vadų ir dalyvių valstybinės laidotuvės.

Šių valstybingumo gynėjų palaikai buvo rasti 2017 metais, archeologams tyrinėjant griūvančius Gedimino kalno šlaitus. Ten buvo paslėpti po carinės Rusijos baudėjų įvykdytos mirties bausmės pakariant ar sušaudant, sukilėlių palaikai. Sukilimo vadų Zigmanto Sierakausko ir Konstantino Kalinausko bei dar 18 sukilėlių perlaidojimo iškilmėje dalyvavo Lietuvos ir Lenkijos prezidentai su sutuoktinėmis, Gudijos vicepremjeras Igoris Petrišenka, Ukrainos ir Latvijos vyriausybės atstovai. Laidotuvių iškilmė prasidėjo Valstybinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų vidiniame kieme. Vėliau laidojamų sukilimo vadų ir dalyvių karstai buvo iškilingai įnešti į Vilniaus Šv. Stanislovo ir šv. Vladislovo arkikatedrą baziliką. Čia su sukilėlių palaikais atsiveikino visuomenė, dalyvaujantys oficialūs

asmenys ir užsienio delegacijos iš kaimyninių valstybių. Mišias aukojo arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas, kalbėjo Lietuvos prezidentas Gitanas Nausėda, Lenkijos prezidentas Andrzej Duda, Gudijos vicepremjeras Igoris Petrišenka. Po iškilingos rikiuotės Katedros aikštėje laidotuvių eitynės Vilniaus gatvėmis ir pro Aušros Vartus pasiekė Rasų kapines. Baigiamasis atsiveikinimas vyko Senųjų Rasų kapinių koplyčioje, kurioje sukilimo vadai ir dalyviai paguldyti amžinajam poilsiui. Sukilimo vadų, dalyvių ir visų, kovojusių ir žuvusių už laisvę, garbei Senųjų Rasų kapinėse nuaidėjo Lietuvos ir Lenkijos karių atminimo salvės. Laidojimo iškilmėse skambėjo giesmės lietuvių, lenkų ir gudų kalbomis, atsiveikinimo varpai skambėjo Vilniuje ir Krokuvėje. Kaip tvirtina istorikai, 1863-1964 metų sukilimas paskutinis trijų tautų-lietuvių, lenkų, gudų bendras veiksmas.

Daugiau apie 1863-64 metų sukilimą ir jo dalyvius skaitykite 3 psl.

Katedros aikštėje pagerbiami nužudyti laisvės kovotojai; (ntr. d.) kalba Lenkijos prezidentas A.Duda

Paskutinė kelionė į Rasų kapines

ŠIAME NUMERYJE

- Parapija, kuri nemiega – 2 psl.
- Laisvės kovotojų kelias į mirtį ir atgimimą – 3 psl.
- Apie Tėviškės žiburių kūrėjus ir jų pagalbininkus, žiburiečių kasdienybę ir ateitį – 4 psl.
- Mokslo premijos užsienio lietuviams – 5 psl.
- ES filmų festivalyje – susitikimas su istorija – 8 psl.
- Žemėj Lietuvos ažuolai žaliuos – 9 psl.

Parapija, kuri nemiega

Tokie visiems pažįstami žodžiai nuskambėjo Toronto Prisikėlimo parapijos metinės vakarienos radijo programoje. Jie tikrai tinka šiai pranciškonų vadovaujama lietuvių katalikų bendrijai. Lietuvoje mažesnieiems broliams pranciškonams minint 30-ąsias atsikūrimo metines, ši Toronto pranciškonų globojama lietuvių parapija jau įžengė į 67-uosius veiklos metus. Savo darbais ir tradicijomis parapija įaugo į lietuvių bendruomenės gyvenimą, kultūrinę ir švietimo veiklą, daugelio gerų sumanymų pradininkė ir įkvėpėja. Gal todėl ir parapijos metinė vakariena visada laukiama ir populiari, kviečianti visus susirinkti kartu, pasižiūrėti, kas nuveikta per metus, kas svarbu ateityje.

Pagal tradiciją ir šiemetinė parapijos diena, surengta lapkričio 9 d., prasidėjo iškilmingomis Mišiomis,

„Vilties bėgimas“ renka aukas šv. Pranciškaus vaikų onkologiniam centrui Klaipėdoje – tai tik dalis parapijos socialinės veiklos tradicijų. Klebonas pasidžiaugė dr. R.Zabieliausko dovana – nauju vitražo langu, dovana šventovei jo mamos gimtadienio proga.

Po Mišių jaukioje salėje parapijos tarybos pirmininkė Rūta Girdauskaitė priminė, kad parapija gyva tik žmonių pagalba ir aukomis, tad „Ateities fondo“ vėjus tęsiamas. Ji taip pat pakviečia į naują netikėtą premjerą: parapijoje pradeda veikti nuosava radijo stotis ir kviečia jos pasiklausyti. Rytinės laidos „Kelkis iš lovos“, skirtos jaunimui, pranešėjai Emilija ir Gintas kreipiasi į savo bendraamžius jiems pažįstama kalba ir įvaizdžiais, o protarpiais smagiai melodija pasveikina parapijos jaunimo ir vaikų choras (vad. D.Biskienė). Ne mažiau įspūdin-

Prisikėlimo parapijos šventė prasidėjo iškilmingomis Mišiomis (iš k.) kleb. J.Šileika, OFM, diakonas K. Ambrozaitis, kun. A.Simanavičius, OFM, kun. P.Vaineikis, OFM, kun. A.Kasparavičius, OFM

laidos „Apkabinimai“ vedėjo (M.Slapšys) balsas ir jo kvietimas ieškoti draugystės, artimesnės sielos, asmeninių norų išsipildymo, įveikiant susvetimėjimo ar vienišumo ribas. Tikrai turininga radijo programa, ir reklamos joje būta labai nedaug, ne veltui jos visi dalyviai (neiškiriant scenarijaus autorės Nijolės Benotienės) buvo apdovanoti gėlių puokštėmis.

Pustrečio šimto svečių skaniai pamaitino šeimininkės, labai paslaugiai vaišes prie stalo sėdintiems svečiams patiekė jaunieji padavėjai. Darbo užteko ir loterijos bilietų platintojoms, nes salės centre žvilgsnius traukė turtingas laimikių stalas. Parapijos pirmininkei Rūtai Girdauskaičiai paskatinus

užpildyti pasižadėjimo korteles „Ateities vėjus“ fondui, dr. R.Zabieliauskas metė iššūkį, pažadėdamas skirti iki \$25,000, jei bus surinkta tokia pat aukų suma šį vakarą. Parapijiečiai ir svečiai iššūkį priėmė – vakaro pabaigoje paaugotų ir pažadėtų „Ateities vėjus“ fondui aukų suma pasiekė \$43,000. Dar \$6,000 paaukojo Prisikėlimo kredito kooperatyvas. Išdalinus visus loterijos laimikius, pasivaišinus kava ir saldumynais, klebonas J.Šileika padėkojo visiems už šio vakaro programą, aukas ir buvimą kartu. Ypatinga padėka ir plojimai buvo skirti parapijos visuomeninės veiklos sekcijai už visą šio jaukaus vakaro sėkmingą ruošą.

TŽ inf.

„Radijo studijoje“ – „Volungės“ choras

urias aukojo parapijoje dirbantys kunigai, skaitinius skaitė parapijiečiai. Nuoširdi klebono J. Šileikos, OFM, padėka buvo skirta tiems, kurie kūrė ir stiprino parapiją, ir tiems, kurie dabar savo darbais, finansine parama turtina parapijinę veiklą, puošia ir tvarko šventovę. Labdaros sekcijos metiniai išpardavimai, kuriuose dirba dešimtys tautiečių, atneša naudos ne tik parapijos poreikiams, bet ir dalijamasi surinktomis lėšomis. Toronto

ga ir dieninė programa „Pažintys. Pastabos. Pageidavimai“. Jos vedėjai (N.Žukauskienė, J.Kuliešius) šmaikščiai apžvelgė ir vietines, ir pasaulio žinias, švelniai pasijuokė iš kasdieninio gyvenimo įvykių, pertraukė tarp pranešimų kviesdami paklausti geriausių pasaulyje balsų: „Volungės“ mišraus choro ir „Volungės“ moterų vokalinio ansamblio dainų (vad. D.Viskontienė, akomp. D.Radtke, I.Beres). Visus sužavėjo aksominis vakaro

Dvi chorvedės (iš k.) D.Biskienė ir muz. D. Viskontienė; ntr. d. dr. R.Zabieliauskas D.Puterienės ntrs.

(Ntrs. iš k) akordeonistas Antanas Balaišis, dainuoja Jaunimo ir vaikų choras; „Radijo programos“ jaunimui pranešėjai Emilija Degutytė ir Gintas Pabedinskas

TĒVIŠKĒS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

Adresas: 2185 Stavebank Rd., Mississauga,
ON L5C 1T3 Canada • Tel. 905 275-4672
El.paštas: redakcija@tevzib.com • www.tevzib.com • **Teviskes ziburiai**
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija „Žiburiai“

METINĖ PRENUMERATA:

REGULIARI – \$85 (paprastu paštu), **\$135** (1 klasės paštu)

SKAITMENINIS TŽ el. paštu (PDF formate) – **\$85**

RĒMĒJO – \$105 (paprastu paštu), **\$155** (1 klasės paštu)

Į UŽJŪRIUS – \$185 (oro paštu), **\$105** (paprastu paštu, Kan. dol.)

JAV – \$105 reguliari, \$125 – rĒmĒjo, \$165 – 1 klasės paštu

JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais.

Redaktorė – Sigina Katkauskaitė, techninė redaktorė – Akvilė Minkevičienė, administratorius – Tomas Trussow. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Printed in Canada. ISSN 0040-4063. Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address above.

We thank the Lithuanian Canadian Foundation for funding the publication of parish news and the American Lithuanian Foundation for its support.

We acknowledge the financial support of the Government of Canada

Canada

Laisvės kovotojų kelias į mirtį ir atgimimą

XVIII š. pabaigoje Rusijai, Prūsijai ir Austrijai pasidalijus Lenkijos ir Lietuvos valstybę, buvusios Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės žemės atiteko Rusijos imperijai. Per visą XIX š. ne kartą kilo sukilimai prieš pavergėjus. Vienas iš paskutinių bandymų atkurti nepriklausomą valstybę buvo 1863-1864 metų sukilimas

Šis sukilimas prieš Rusijos imperiją prasidėjo 1863 m. sausį Varšuvoje, Lenkijos Karalystėje. Netrukus jis išplito ir buvusiose Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės žemėse, dabartinėje Gudijos ir Lietuvos teritorijoje bei Ukrainoje. Sukilėliai siekė atkurti nepriklausomą Lenkijos ir Lietuvos valstybę su 1772 m. sienomis, visiems gyventojams suteikti lygias pilietines teises, o valstiečiams duoti žemės. Lietuvoje sukilėliai ypač pabrėžė kovą dėl varžomų Katalikų Bažnyčios teisių, o Gudijoje sukilimas ir jo vadas Konstantinas Kalinauskas siejami su modernios gudų tautos formavimusi. Sukilime dalyvavo beveik 200,000 įvairių socialinių sluoksnių atstovų. Rusijos imperijos valdžia 1864 m. numalšino sukilimą ir ėmėsi represijų prieš sukilimo dalyvius bei jų rėmusius asmenis. 1863 m. birželį – 1864 m. kovą, Vilniaus generalgubernatoriui Michailui Muravjovui patvirtinus, mirties bausmė pakariant arba sušaudant Lukiškių aikštėje buvo įvykdyta 21 asmeniui, tarp jų – dviem pagrindiniams Lietuvos sukilimo vadams – Zigmantui Sierakauskui ir Konstantinui Kalinauskui. Po egzekucijų palaikai nebuvo atiduoti artimiesiems palaidoti, o slapta užkasti tuomet visuomenei neprieinamoje vietoje – 1831 metais caro įsakymu ant Gedimino kalno įrengtos tvirtovės teritorijoje. Palaidojimai rasti 2017 metais tvarkant Gedimino kalno šlaitus. Archeologams Gedimino kalne pavyko atrasti 20 sukilėlių palaikų iš 21. Nepavyko aptikti pirmosios aukos – kunigo Stanislovo Išoros palaikų, manoma, kad jis galėjo būti palaidotas kitoje vietoje. Šie archeologų atradimai paskatino ir istorijos, archeologijos mokslininkų darbus.

Apie sukilimo vadą – žmonos atsiminimai

Lapkričio 7 d. Lietuvos valstybinis muziejus pristatė sukilimo vado Zigmanto Sierakausko žmonos Apolonijos Dalevskytės-Sierakauskienės *Atsiminimus*. Ką tik išleista knyga – tai autentiškas autorės pasakojimas apie vyrą, šeimą ir sukilimą. Lietuviškai šie atsiminimai išleisti pirmą kartą. *Atsiminimų* knygos sudarytojos istorikės Tamara Bairauskaitė (taip pat vertėja iš lenkų kalbos) ir lenkų istorikė Jolanta Sikorska-Kulesza. Knygos leidimą parėmė Vasario 16-osios fondas.

A.Sierakauskienės atsiminimai nėra nei perdėm jausmingi, nei perkrauti kasdienybės aprašymais. Jų veikėjai – tai Apolonijos broliai Aleksandras, Pranciškus, Konstantinas ir Titas Dalevskiai bei vyras Zigmantas Sierakauskas. Asmenys, nepaliaujamai kovoję už laisvę ir nepriklausomybę. Pati Apolonija, jos motina ir seserys minimos tiek, kiek yra prisidėjusios prie jų veiklos, dėl ko visos Dalevskių šeimos moterys patyrė tremtinio dalią. Atsiminimų autorė daug dėmesio skiria savo veikėjų gyvenimų aprašymui, jų politinei veiklai ir pačiam sukilimui, bet nevengia atskleisti privatų gyvenimą, pasakojimo įtaigumą sustiprindama skelbiamais brolių ir vyro laiškais.

Atradus nužudytų sukilėlių palaikus, ant vieno iš mirusiųjų dešinės rankos piršto buvo aptiktas žiedas, ant kurio matomas lenkiškas užrašas „Zigmantas Apolonija 1862 liepos 30 – rugpjūčio 11

A.Dalevskytė-Sierakauskienė su dukrele Zigmante

dienos“. Remiantis istoriniais duomenimis, žinoma, kad vienas iš 1863 metų sukilimo vadų Zigmantas Sierakauskas 1862-ųjų liepos 30 dieną (pagal dabartinį kalendorių) vedė sužadėtinę Apoloniją Dalevskytę.

Žiedas su Zigmanto ir Apolonijos vardais ir jų vestuvių data, kuris leido atpažinti vieno iš 1863-1864 metų sukilimo vadų Zigmanto Sierakausko palaikus, rastus ant Gedimino kalno,

Z.Sierakausko vestuvinis žiedas, rastas palaidojimo vietoje

turi savo istoriją. Zigmantas Sierakauskas ir jo jaunoji žmona Apolonija, 1862 metais lankydami Paryžiuje, dairėsi lauktuvių ir nepastebėjo, kaip dingo pinigėlis, kurioje buvo Apolonijos sutuoktuvių žiedas. Nelinkusio tikėti bloga lemiančiais ženklais ir burtais Z.Sierakausko veidas akimirksniu pasikeitė. Tuščiai baigėsi skelbimai policijoje bei laikraščiuose su pažadais gerai atsilyginti. Buvo užsakytas kitas žiedas, pora nuėjo į Šv.Magdalenos bažnyčią ir ten prisiekė priešais altorių ištikimybę jau ne iki mirties, bet ir po jos. Tai aprašė A.Dalevskytė-Sierakauskienė savo *Atsiminimuose*, kurie pirmą kartą buvo išleisti tik XXI šimtmečiuje. Iš pradžių – lenkiškai, o šį rudenį – lietuviškai. Neseniai jie nelegaliai buvo paskelbti ir baltarusiškai.

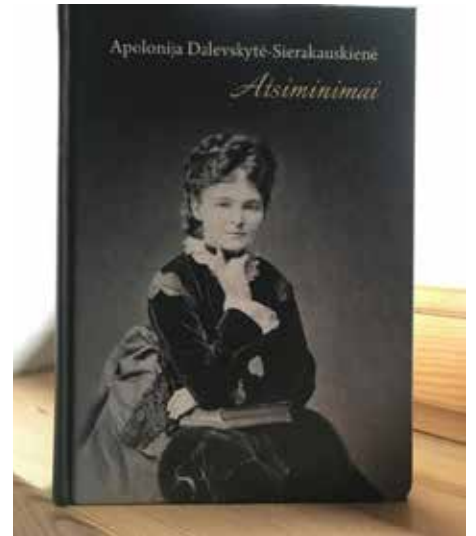
A.Dalevskytė-Sierakauskienė savo atsiminimus rašė praėjus pusei amžiaus

(Ntrs. iš k.) sukilėlių palaidojimo vietoje rasti daiktai; archeologų paieškos ant Gedimino kalno

po sukilimo, būdama 75-erių metų amžiaus. Yra išlikę ir 7 šių atsiminimų rankraščių fragmentų variantai. Ji rašė ne tik apie savo patirtus išbandymus bei jausmus, bet ir įvykius, kuriuose nedalyvavo. Rašydama apie sukilimą, ji greičiausiai naudojos šaltiniais, bet daugelio jų istorikams nepavyko rasti. T. Bairauskaitė papasakojo apie dvi mįsles, kurių istorikai negalėjo įminti. Pirmoji – tai jos dukrelė Zigmantė, gimusi tremtyje ir mirusi, būdama ketverių metų, nuo epilepsijos. Kai kuriuose atsiminimuose minima, kad Apolonija pagimdė berniuką, bet Vilniaus gubernatorius buvo nurodęs vaiką atimti, jei gims berniukas. Todėl esą ji užregistravusi vaiką kaip dukterį vardu Zigmantė ir rengusi kaip mergaitę. Antroji mįslė – Apolonijos kapas. Ji palaidota Varšuvoje, Povonczkų kapinėse, taip užregistruota ir kapinių knygoje. Tačiau ant šeimos antkapio, kur įrašyti ir jame nepalaidoti šeimos nariai, užrašo apie Apoloniją nėra. Žinomos ir kitos Sierakauskų šeimos istorijos. Z.Sierakauskas ir jo žmona Paryžiuje 1862 metais grįžo iš Versalio traukiniu, į kurį įvažiavo priešais lėkęs greitasis traukinys. Šešiolikos vagonų su keleiviais buvo sutraukti ar sužeisti, bet vagone, kuriu važiavo Zigmantas ir Apolonija, visi išgyveno. Lipdamas į tą traukinį ir nenujaušdamas būsimos tragedijos, Zigmantas smagiai juokdamasis paskelbė, kad sės tik į tą kupę, kurioje visi veidai jam patiks, ir ilgai rinkosi. „Vėliau sunkiomis, skausmingomis gyvenimo akimirkomis ne kartą pagalvodavau, kodėl tąsyk mes abu nežuvome. Kam ir kodėl buvo reikalinga mūsų abiejų būsimoji kančia?“ – rašė A.Dalevskytė-Sierakauskienė. Moteris knygoje aprašė ir pirmąjį bloga lemiantį ženklą – sutuoktuvių dieną Žemaitijoje, Kėdainių parapijėje bažnyčioje, po apeigų staiga nušvito saulė ir vėl greitai pasislėpė už debesų, o vėliau prapliupo lietus su saulės spinduliais prošvaistėmis. „Dievas laimina savo spinduliais, gyvens laimingai, bet trumpai“, – pasigirdo prietaringų žemaičių balsai.

A.Dalevskytė-Sierakauskienė, grįžusi iš tremties, su seserimi Varšuvoje įsteigė mokyklėlę tremtinių vaikams, dirbo mokytoja ir pati išsilaukė. Amžininkai ją minėjo kaip orią, elegantišką ir be galo gražią moterį, kuriai „skirta puošti perlais“. Knygos lenkų kalba sudarytoja Varšuvos universiteto profesorė istorikė Jolanta Sikorska-Kulesza pabrėžė, kad A.Sierakauskienė atstovauja dviem kultūroms – lietuvių ir lenkų. Todėl dėsninga, kad jos atsiminimų knyga – tai lietuvių ir lenkų bendradarbiavimo rezultatas.

Lietuvių kalba išleistas knygos *Atsiminimai* viršelis. Ant viršelio – Apolonija Dalevskytė Sierakauskienė, Z.Sierakausko žmona ir sukilimo pogrindžio vyriausybės nario Tito Dalevskio sesuo (jo palaikai po egzekucijos taip pat buvo užkasti ant Gedimino kalno)

Šį rudenį sukilimo istoriografiją papildė ir kiti darbai. Lapkričio 14 d. visuomenei pristatyta naujausia archeologų, istorikų ir antropologų parengta kolektyvinė monografija *1863-1864 m. sukilėlių kelias į mirtį ir atgimimą*. O lapkričio 20 d., likus dviem dienoms iki sukilėlių palaidojimo, Lietuvos valstybinis muziejus atidarė naują parodą „Pažadinti: Gedimino kalne rastų sukilėlių istorija“, supažindinančią su sukilėlių, nužudytų Lukiškių aikštėje, asmenybėmis ir jų atradimo Gedimino kalne aplinkybėmis.

Parengta pagal Lietuvos spaudą

Sukilimo atsišaukimas su sulaužytu kryžiumi

Apie Tėviškės žiburių kūrėjus ir jų pagalbininkus, žiburiečių kasdienybę ir ateitį –

Ramūnė SAKALAITĖ-JONAITIENĖ

(Kalba, pasakyta lapkričio 2 d. vykusiam Tėviškės žiburių 70-mečio minėjime)

Apie Tėviškės žiburių praeitį labai vaizdingai pasakojo KLMA vedėjos Danguolės Juozapavičiūtės-Breen ir jos padėjėjų puikiai sukurta įspūdinga paroda „Atspindžiai“. Ją matė daugiau kaip 250 lankytojų.

Apie mano kelionę link lietuviško „žiburio“ buvo rašyta laikraščio numeryje. Turbūt svarbiausią, nors niekad neišsakytą įtaką man padarė tėvas, Balys Sakalauskas-Sakalas, pasakodamas apie asmenis, kuriems jis liko amžinai dėkingas, kurie dirbo klebonijos rūsyje, senoje Šv. Jono parapijoje Dundas gatvėje. Jie dirbo, kurdami katalikišką kultūrinį leidinį, tapusį savo kartos imigrantų Kanadoje 70-ies metų kronika, šaltiniu ir kelrodžiu.

Kaip ir kitos pokario imigracijos tautinės mažumos, lietuviai troško žinių ir ryšių su bendraminčiais. Jų neradę vadinamų „senųjų“ imigrantų gretose, jie kūrė savo telkinius, organizacijas ir bendruomenę. Iš įvairios archyvinės medžiagos ir tėvų pasakojimo susidaro vaizdas, kad senoji imigrantų karta pokario dipukams nebuvo atvira ir todėl jų keliai turėjo skirtis. Teko tik vėliau suprasti kodėl, ir tai liečia politiką, tikėjimą, ir dalinai suprantamus išsivijios skilimus.

Tėvelis Balys Sakalas-Sakalauskas, (jau 1953-ųjų metų protokoluose pasirašo Sakalu, nes tais laikais ilgos pavardės kanadiečiams netiko), buvo bendruomenininkas daugiapuse prasme – iš principo ir iš būdo. Laikraštis, KLB, Prisikėlimo parapija, parapijos kredito kooperatyvas jam buvo svarbios institucijos. Dažnai kalbėdavo apie TŽ, taip kad neprisimenu laiko, kada nežinočiau, kas tai yra. Nors jis buvo vienas iš steigėjų ir pirmosios leidėjų valdybos pirmininkas, tikrai Sakalas visai nesitikėjo, kad aš kada nors įsi-jungsiu taip giliai į TŽ gyvenimą. Kai sutikau dirbti Tėviškės žiburių redakcijoje, jis nustebo, nes žinojo, kokios liesos perspektyvos, dirbant etniniame laikraštyje. Jam taip pat rūpėjo, kaip ar gal kodėl aš ten pakliuvau – aš gi baigus prancūzų ir ispanų kalbas. Bet kažkodėl mane traukė pirmoji, tėvų kalba. Matyti, mama buvo jau seniai įskiepijusi meilę lietuviškam žodžiui.

Universiteto laikais, vieną vasarą dirbau Č. Senkevičiaus ir Gustainio spaustuvėje *Litho Art*. Teko rinkti ir sudėlioti jų išspausdinamo leidinio puslapius. O gal tai buvo pirmas užsikrėtimas rašalu ir tiesiog spausdintu žodžiu. Nesvarbu, kad tas leidinys buvo kiniečių hieroglifais spausdintas Vankuverio *Chinatown* žinynas...

Mano jaunystėje prelatas Gaida pakankamai dažnai mesdavo meškere į mano pusę: paprašydavo straipsniuko, jaunimo veiklos aprašymo. Rašiau nuoširdžiai, bet iš tikrųjų, kaip dabar matau, gana prastai. Nuostabu, ką reiškia 20 metų mokslo bedirbant...

Tais laikais, leidėjų valdybos pirmininkas buvo dr. S. Čepas. Matau iš senų protokolų, kad, be abejo, paskatintas kun. Gaidos, Čepas prispaudė savo sūnų į valdybą būti jaunimo atstovu. Šis vėliau išlėkė į Vakarus, o tuo tarpu jie pasigavo Aldoną Aušraitę-Šimonėlienę jaunimo reikalams. Pagaliau jai nedavė ramybės, kol manęs irgi neprikalbino į tą pačią valdybą. P.Gaida, S.Čepas ir J.Andrulis tada buvo pagrindiniai veikėjai. Kada kun. P.Gaida susirgo, jis pasikvietė Andrių į redakciją. Šis 1986 metais prikaltino kaimyną Č. Senkevičių pasidalinti triūsu (nors Senkevičius buvo...skautas). Vėliau, 1994 m., p. Andrulis mane pasikvietė savo vieton. Aš buvau mandagi ir priėmiau jo siūlymą.

Atėjus į darbą, teko greit susigaudyti apie laikraščio leidybos principus, faktus ir kasdieninį gyvenimą. Apmokymo programos nebuvo. Maniau, kad pas lietuvius viskas vyksta veltui ir savanoriškai. Žmonės aukoja? Paskiria pinigų savo palikimuose? Tai buvo svarbi aukojimo ir pasiaukojimo pamoka, nes pamačiau, ką tai reiškia ne tik finansine prasme, bet ir darbu, kurį pusvelčiui atliko visi pasiaukojantys tarnautojai ir bendradarbiai, kuriuos turėjau garbę pažinti.

Mažai kas beprisimena svarbų TŽ senų laikų veikėją, Vytautą Kastytį Tvardauską. Jis pradėjo darbą linotipininku, bet pasirodė, kad jis buvo ir geras rašytojas, pakviestas į redakcinę komisiją po pirmojo redaktoriaus dr.A. Šapokos mirties. TŽ perkėlus į Missisauką, jam buvo leista apsigyventi viename iš redakcijos kambarių, nes jis neturėjo galimybių atvažinėti iš Toronto. TŽ buvo jo gyvenimas tikrąja prasme. Jis rašydavo vadinamą *Kultūrinę kroniką, Kanados įvykius, Pasaulio ir Lietuvos politines žinias* tobulą, pavyzdinga lietuvių kalba. Teko su juo atsisveikinti po to, kai jį išstiko insultas, maždaug 2000-siais. Mūsų ilgametė, maloni rinkėja ir vėliau techninė redaktorė Genė Gaižutienė buvo jo globėja.

Salomėjai Andrielienei išėjus į pensiją, Aušra Lešinskaitė-Trussow perėmė administratorės darbą ir kruopščiai, sąžiningai tvarkė sąskaitybą, prenumeratas, skelbimus, ekspediciją ir metinį TŽ parengimą – spaudos vakarą. Visą, ko tik reikėjo šalia paties redagavimo, įskaitant korektūras. Jai padėjo tuometinio klebono sesuo Valentina Baliūnienė – buvusi Staškevičiūtė. Korektoriaus Gedimino Kurpio, kartais aprašančio operas ir keliones, pataisymus buvo įdomu skaityti, nes kraščiukuose pridė-

davo pastabas, kaip „kodėl?“ arba „nesąmonė“.

Visi nuoširdžiai padėjo sukurti tą vidinį ratą, kuris vadinosi *Tėviškės žiburių* redakcija.

Trumpai reikia prisiminti ir kitus redaktorius. Vartydama senus valdybos protokolus, pamačiau, kad nuo 1961 m. kovo 9 – posėdžiai ir rūpesčiai padaugėjo, staigiai mirus redaktoriui Adolfui Šapokai. Tą pačią dieną valdyba susirinko dar senoj klebonijoje Dundas gatvėje ir nutarė, kad kun. Gaida bus tinkamiausias kandidatas į redaktorių, o klebonai buvo prašomi jį atleisti iš parapijos pareigų. Balandžio mėnesį, kun. P.Gaidos sveikata sutriko, ir protokolai praneša, kad jis turėjęs laikinai pasitraukti. Reikėjo skubiai sudaryti redakcinę komisiją. Pasiūlyti pedagogas Antanas Rinkūnas, rašytojas Juozas Kralikauskas, Lietuvoje buvęs teisininku, visuomenininkas Jonas Matulionis, irgi Lietuvoje buvęs teisininku Viktoras Užupis ir kun. Modestas Stepaitis. Pastarieji trys sutiko redaguoti TŽ, kol sugrįš kun. Gaida. J. Matulioniui pasitraukus, redaguoti liko kun. Modestas. Tačiau jis pranciškonų buvo iškeltas į Ameriką. Einamą numerį redagavo kun. B. Pacevičius, P. Bražukas ir V. Balčiūnas. Tada pabūti redaktoriumi sutiko Antanas Rinkūnas. Kun. Gaida grįžęs sutiko būti vyr. redaktoriumi su pavaduotoju A. Rinkūnu (kuris dirbo be nuolatinio atlyginimo). Redakcinė komisija sudaryta jiems padėti – tai buvo Vincas Kolyčius, Antanas Gurevičius, Pranas Alšėnas ir Vytautas Kastytis-Tvardauskas. Jie gavo po \$5 į savaitę. Petras Bražukas sutiko dirbti pilną laiką, bet nepažymėta, kokios buvo jo pareigos.

Jau tų metų rugsėjo mėnesį, vos pusmetį po A. Šapokos mirties, šių visų pasižventėlių pastangos leido kun. Gaidai pasidžiaugti, kad „redagavimo darbas yra įėjęs į normalias vėžes, redakcinės komisijos nariai savo srityse mielai bendradarbiauja ir šiaip jokių sunkumų neturim“. Dar kartą kun. Gaida sunegalavo 1964 metų pavasarį, ir Antanas Rinkūnas vėl perėmė jo pareigas, jam padedant kun. Kornelijui Bučmiui, OFM.

Man pradėdant dirbti TŽ, kun. P.Gaidos sveikata jam jau senokai nebeleido priiminėti skambučių ir svečius redakcijos kambaryje ar užsiimti kasdieniais reikalais. Jis laikėsi savo raštinėje, klebonijoje, į kurią kasdien pristatydavom krūvą redakcijos pašto, laikraščių ir rankraščių taisymsi. Visada mandagus, išlaikytas, santūrus vyr. redaktorių užklaudavo, kas naujo mūsų padangėje ir medžiagą priimdavo, sakydamas: paskaitysim, pažiūrėsime. Savo laiku jis nepraleisdavo nė vienos nosinės, o sveltžodžių naikinimas buvo jo misija.

Kaip ir kitose įstaigose ar šeimose, kasdieninis gyvenimas *Tėviškės žiburiuose* ne visada buvo ramus. Įvairūs išgyvenimai nuspalvino mūsų dienas. Pirmaisiais mano darbo metais didelis smūgis buvo techninio redaktoriaus Vytauto Balčiūno staigi mirtis. (Įdomu, kad jis anksčiau gyvenęs ir dirbęs Buenos Airėse, pažino mano tėvo pusbrolių, Kazimierą Kliaugą, kuris buvo *Argentinios lietuvių* redaktorių.)

Netekus V. Balčiūno prieš pat kalėdinio numerio išleidimą, jo pagalbininkę Genę Gaižutienę užgriuvo didelė našta, kurią ji visada kantriai, švelniai nešė iki kompiuterizuoto maketavimo, kurį pati išmoko ir įvedė sekanti techninė redaktorė Vida Tumosienė. Joms, kuriuos nepaisant kojos lūžio, gripo ar kitų sveikatos negalavimų, itin sąžiningai ir puikiai atliko šį darbą tenka nuoširdi padėka, taip pat ir dabar taip kūrybingai dirbančiai Akvilei Minkevičienei. TŽ taip pat visada dėkingi dr. Česlovui Joniui, kuris pirmas padėjo mūsų technologiją atvesti į XXI šimtmetį.

Sigina Katkauskaitė atneša *Tėviškės žiburiams* ne tik savo liuanistinį turtą ir patirtį, bet ir tikrą pojūtį ir įžvalgą tinkamam laikraščiui turiniui ir skaitytojų lūkesčiams.

Su Česlovu Senkevičium atsisveikinom atrodo labai neseniai. Jis buvo kantrus ir kūrybingas, mudviejų bendradarbiavimas ruošiant laikraštį bei jo knygas spaudai buvo visada malonus ir teko daug išmokti.

Mums bedirbant, dažnokai bendrus pietus įvairiomis progomis parūpindavo buvęs klebonas, prelatas Jonas Staškevičius, kuris ateidavo talkon TŽ-iams, kada tik reikėjo.

Visų, kas prisidėjo, neįmanoma išvardinti – pvz. fotografų, kurių nuotraukos gyvino TŽ puslapius, bet kurių pačių niekur nesimato – nes jie visada slapstėsi už aparato. Didelė padėka jiems, pastaruoju metu siunčiantiems nuotraukas – Kęstučiui Poškui, Dainai ir Romui Puteriams, Kristinai Baliūnaitei-Strumkienei, Daivai Blynaitei ir daugeliui kitų, vietinių ir iš užsienio.

Šiandieną, 2019 metų lapkričio pradžioje, matome, koks didelis laiko kėlis praėjo nuo to lapkričio, kai A. Šapoka iš Montrealio rašė torontiečiams steigėjams apie laikraščio redagavimo ateitį. Dabartis šiame interneto amžiuje kitokia. O ateitis... yra ateitis. Kaip žinome, praeitį prisiminti, kaip darom šiandien, ir iš jos mokytis yra svarbu, tačiau tenka planuoti ateičiai. Taip dabar daro Kanados lietuvių katalikų kultūros draugijos „Žiburiai“ valdyba, kurią rūpestingai prižiūri Giedra Rinkūnaitė-Paulionienė. Ateina dar vienas sunkus perėjimo laikotarpis, kai turėsime baigti spausdinimo ratą. Nuo linotipo atėjom iki kompiuterio, o šių laikų technologija ir taip pat draugijos finansai aiškiai rodo, kad teks pasikliauti vien interneto erdve, pasinaudoti šiuolaikinių ryšių galimybėmis. Dideli pokyčiai retai būna smagūs ar patogūs, bet ateinančiais metais – ir, tikimės, dar daug ilgiau – vis kaupsiame ir skleisime žinias apie lietuvių: Kanadoje, Šiaurės Amerikoje ir užjūryje, teiksime kiek galėsime naudingos informacijos. Nuo kitų metų vidurio, nesakysime *sudiev*, o iki pasimatymo tinklalapyje www.tevzib.com, kurį dabar jau tobuliname skaitytojams. Lauksime jūsų konkretaus apsilankymo virtualioje erdveje, lauksime jūsų žinių, siūlymų ir pastabų.

(Sutrupinta)

Mokslo ir kūrybos simpoziumas Kaune

Kaune, Vytauto Didžiojo universitete lapkričio 12-16 dienomis vyko XVI Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumas. Šiame renginyje buvo siekiama sujungti skirtingas pasaulio lietuvių kartas, skatinti ryšius tarp jaunųjų mokslininkų ar kūrėjų ir kitų kartų diasporos atstovų. Simpoziumo metu, lapkričio 15 d., jau 11 kartą buvo įteiktos ir mokslo premijos užsienio lietuviams mokslininkams. Pirmasis pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumas įvyko prieš 50 metų. Už Atlanto renginį surengę lietuvių mokslo atstovai tikino, kad

tąkart buvo siekis pasižiūrėti, kaip sekasi įvairių profesijų lietuvių kilmės mokslininkams. Algirdas Avižienis, Arvydas Kliorė, Bronius Nainys – pirmojo simpoziumo sumanytojai ir rengėjai 1969-aisiais. Dėsninga tai, kad pirmieji simpoziumo dalyviai buvo daugiausiai antrosios emigracijos bangos iš Lietuvos atstovai, jauni ir jau daug pasiekę žmonės, kuriems rūpėjo ne vien jų siauri meniniai ir moksliniai siekiai, bet ir platesnis humanitarikos, politikos, socialinių bei tikslųjų ir gamtos mokslų sąryšis, suprantama, susijęs ir su Lietuvos laisvėjimu.

Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumą rengia Vytauto Didžiojo universitetas, Pasaulio lietuvių bendruomenė, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija bei Lietuvių Fondas. **Inf.**

Mokslo premijos užsienio lietuviams

2019 m. užsienio lietuviams skiriamais mokslo apdovanojimais buvo apdovanoti lituanistas Giedrius Subačius ir medikas mokslininkas Rytis Prekeris iš JAV, Izraelyje dirbanti genetikė Lina Basel-Salmon, humanitarinių mokslų daktarė Dalia Staponkutė iš Kipro ir Vokietijoje gyvenanti lingvistė Sandra Petraškaitė-Pabst. Apdovanojimo laimėtojai savo akademinį kelią pradėjo Lietuvoje.

LINA BASEL-SALMON (Vanagaitė) – didžiausio Izraelio genetikos instituto vadovė Vilniaus universiteto absolventė, disertaciją apgynusi 1995 m. Jos vadovaujama mokslininkų grupė nustatė daugiau nei 20 genitinių ligas lemiančių sutrikimų. Profesorė aktyviai bendradarbiauja su Vilniaus universiteto ir Lietuvos sveikatos mokslų universiteto medicinos mokslininkais, svariai prisidedama prie jaunųjų genetikų ugdymo, Lietuvos žmonių sveikatos gerinimo.

GIEDRIUS SUBAČIUS – už aktyvią lituanistinę veiklą ir unikalius sociolingvistinius tyrimus premija apdovanojamas jau antrą kartą. Lietuvių rašytinės kalbos istorikas Giedrius Subačius, baigęs lituanistiką Vilniaus universitete, 1999 m. įgijęs habilituoto daktaro laipsnį, nuo 1994 m. dėsto JAV Ili-nojaus universitete Čikagoje įkurtoje Lituanistikos studijų katedroje, 2001-2003 m. buvo Lietuvių kalbos instituto direktorius, yra tarptautinio mokslinio žurnalo *Archivum Lituanicum* steigėjas ir vyriausiasis redaktorius. Per pastarąjį dešimtmetį jis išleido dvi monografijas, kuriomis siekiama naujo mokslinio tikslo – nagrinėti sociolingvistinę lietuvių autorių rašybos reikšmę.

RYTIS PREKERIS – vienas iš žymiausių pasaulyje ląstelių vystymosi procesų tyrėjų, vykdamas tarpinio (Flemingo) kūnelio susidarymo ir vaidmens kancerogenezeje tyrimus, Vilniaus universiteto absolventas, daktaro laipsnį įgijęs 1997 m. JAV. Kolorado universiteto Denveryje (JAV) Medicinos mokyklos profesorius nuo 2018 m. Kaip kvietinis profesorius taip pat dirba Lietuvos sveikatos mokslų universitete, kartu su šiuo universitetu vykdo bendrus vėžio

tyrimus, savo patirtį perduoda jauniems Lietuvos mokslininkams, sudarydamas jiems sąlygas stažuotis savo laboratorijoje JAV, bendradarbiauja su Vilniaus universitetu. Veiklus mokslininkas taip pat aktyviai dalyvauja Kolorado lietuvių bendruomenės veikloje.

SANDRA PETRAŠKAITĖ-PABST, Vilniaus universitete studijavusi vokiečių kalbotyrą, daktaro disertaciją apgynė Manheimo universitete, joje tyrė žiniasklaidoje vartojamų metaforų ypatumus politinių permainių kontekste. 2006-2016 m. Vokietijos universitetuose dirbo germanistinės lingvistikos dėstytoja, analizavo kalbinius bei kultūrinius fenomenus vokiečių ir lietuvių kalbų lyginamuoju pagrindu, vykdė bendrus projektus su Lietuvos mokslo ir studijų institucijomis. Savo mokslinė ir šviečiamąja veikla skatina lietuviškos tapatybės išlaikymo ir perdavimo užsienyje svarbą. 2011 m. Štutgarte įkūrė lituanistinę mokyklėlę. Su Vokietijos lietuvių bendruomene dalijasi asmenine ir mokslinė patirtimi paremtomis teorijomis apie daugiakalbystės naudą asmenybės raidai.

DALIA STAPONKUTĖ, Lietuvoje žinoma kaip rašytoja, nuo 1989 m. Kipre gyvenanti humanitarinių mokslų daktarės disertaciją apsigynė 2010 m. Šiuo metu dėsto literatūros vertimą Atėnų valstybiniame Kapodistrijo universitete Graikijoje. Jos vienas iš svarbiausių nuopelnų lietuvių humanistikai – žinomo amerikiečių filosofo Alfonso Lingio sugražinimas Lietuvai per tarpdisciplininį kultūros medijavimo tyrimą, taikant vertimo teoriją ir kalbos vertimo metodą. Tyrimas buvo plačiai pristatytas tarptautinei akademinėi bendruomenei ir išplėtė A. Lingio filosofijos suvokimo ribas. Savo mokslinė, kūrybine ir lituanistine veikla D. Staponkutė siūlo savitą požiūrį į mažų šalių būvį globalizacijoje ir skatina pagalvoti, ką galime apie save suprasti iš kitų kultūrų. Nuo 2014 m. D. Staponkutė turi savo skiltį Pasaulio lietuvių bendruomenės žurnale *Pasaulio lietuvis*, kur rašo apie emigracijos patirtis.

tyrimus, savo patirtį perduoda jauniems Lietuvos mokslininkams, sudarydamas jiems sąlygas stažuotis savo laboratorijoje JAV, bendradarbiauja su Vilniaus universitetu. Veiklus mokslininkas taip pat aktyviai dalyvauja Kolorado lietuvių bendruomenės veikloje.

tyrimus, savo patirtį perduoda jauniems Lietuvos mokslininkams, sudarydamas jiems sąlygas stažuotis savo laboratorijoje JAV, bendradarbiauja su Vilniaus universitetu. Veiklus mokslininkas taip pat aktyviai dalyvauja Kolorado lietuvių bendruomenės veikloje.

Kanados įvykių apžvalga

NAUJA KANADOS VYRIAUSYBĖ

Po federacinių rinkimų spalio mėnesį perrinktas ministeris pirmininkas Justin Trudeau lapkričio 20 d. pranešė apie pokyčius jo vadovaujamoje vyriausybėje. Iš viso kabinete bus maždaug tie patys ir keli nauji nariai (iš viso 36). Žymiausias pakeitimas – užsienio reikalų ministerės Chrystia Freeland paskyrimas ministerio pirmininko pavaduotoja ir tarpvyriausybinių reikalų ministere. Šiose pareigose jos svarbiausia užduotis – rūpintis ryšiais su daugiausia konservatorių vadovaujamomis

provincijomis.

Jos pareigas užsienio reikalų ministerijoje perims Francois-Philippe Champagne, buvęs infrastruktūros ministeris. Jo vieton paskirta Catherine McKenna, kurios aplinkosaugos ir klimato kaitos valdymo pareigos perduotos buv. žuvininkystės ministeriui Jonathan Wilkinson. Buvusiam sienos apsaugos ir organizuoto nusikalstamumo ministeriui Bill Blair, perimančiam viešųjų reikalų (public affairs) ministerio poziciją, teks vykdyti liberalų pažadėtą šaunamųjų ginklų kontrolės pertvarką.

ONTARIO MOKYTOJAI ŽADA STREIKUOTI

Profesų sąjungos, atstovaujantios Ontario mokytojams, tęsia derybas su premjero Doug Ford vyriausybe ir provincijos mokyklų tarybomis. ETFO (Elementary Teachers' Federation of Ontario) turi 83,000 viešųjų (ne katalikiškų) pradžios mokyklų mokytojų narių, kurių 98% balsavo už streiką, galintį prasidėti lapkričio 25 d. Mokytojai pasiruošę laikytis "work-to-rule" (tik tiek, kiek sutartis reikalauja) tvarkos nuo lapkričio 26 d. Viešųjų gimnazijų 60,000 mokytojų atstovaujanti OSSTF (Ontario Secondary School Teachers' Federation) profesinė sąjunga kviečia tarpininką deryboms. Katalikiškose mokyklose

(pradžios ir gimnazijose) dirba 45,000 mokytojų, kurie telkiasi vienoje profesinėje sąjungoje (Ontario English Catholic Teachers' Association). Mokytojų sąjunga laukia sprendimo dėl skundo, jog vyriausybė prasižengė provincijos darbo įstatymams, keisdama mokinių skaičiaus klasėse taisykles deryboms jau prasidėjus. Lapkričio 18 d. deryboms pakviestas tarpininkas, o 97% narių balsavo už streiką lapkričio mėnesį. CUPE (Canadian Union of Public Employees) atstovauja 55,000 mokyklų raštinių tarnautojams, valytojams ir mokytojų padėjėjams, kurie ruošėsi streikuoti, tačiau susitarė dėl darbo sąlygų lapkričio 4 d.

LEDO RITULIO ASMENYBĖ PRALAIMĖJO

Don Cherry priverstas atsiveikinti su populiaria *Hockey Night in Canada* programa

Don Cherry, buvęs ledo ritulio treneris ir žinomas, spalvingas rungtynių komentatorius, pagarsėjęs dėl savo netaktiškų pasisakymų, pagaliau peržengė ribą ir buvo atleistas iš pareigų lapkričio 11 d. Lapkričio 9 d. *Hockey Night in Canada* programoje žaidynių pertraukos metu prieš pat Kanadoje švenčiamą veteranų pagerbimo dieną (Remembrance Day) lapkričio 11 -ąją, apkaltino imigrantus, kurie naudojami geru gyvenimu Kanadoje, bet nevertina karų veteranų nuopelnų, kuriuos prisiminti skatina prisiegamas tradicinis aguonos

žiedas Atminimo dienos programa. Jis pavartojo kreipinį "you people", atkreipdamas dėmesį į imigrantus, kurie tariamai mėgsta gerą gyvenimą Kanadoje, bet nejaučia jokio dėkingumo ir neprisiegia prisiminimo ženkle. Programos viršininkai „Sportsnet Canada“ nusprendė, kad tai įžeidžiantis (divisive) išsireiškimas, kuris netinka Kanados mėgstamiausio sporto programoje. Tai ne pirmas kartas, kada D. Cherry, žinomas ir dėl savo nepaprastai ryškios aprangos, pareiškia nuomonę, nesusijusią su sportu ir dvelkiančią nusistatymu prieš kitataučius kanadiečius.

Parengta pagal Kanados spaudą

VANKUVERIS, BC

„Pelėdžiukai“ atlieka programą

Smagi rudeninė iškyla

Spalio mėnesį, besiruošiant *Halloween*, Vankuverio lituanistinės mokyklėlės „Pelėdžiukų klubas“ mokiniams veiklos netrūko. Grupė mokinių dalyvavo „Pelėdžiukų klubo“ organizuotoje bendroje iškyloje į moliūgų lauką. Po daugiadienio lietaus šiai išvykai turėjome nuostabų – sausą ir saulėtą – orą, tačiau iki moliūgų teko klampoti per stipriai įmirkusį kukurūzų labirintą. Išsirinkę moliūgus, lankėme fermos augintinius, žaidėme šieno kupetose bei vaisinomis mokyklėlės mokinių keptais monstrų formos sausainiais.

Moliūgų lauke negalėję dalyvauti mokiniai kitą savaitgalį susirinkę kartu drožinėjo moliūgų žibintus bei kitokiais būdais margino savo moliūgus. Visas šias linksmybes vainikavo bendra mokyklėlės organizuota *Halloween* šventė. Į ją susibūrę kostiumais pasipuošę ir vaikai, ir suaugę. Šventės programos metu lietuviškai dainavome *Halloween* dienai skirtas dainas, žaidėme mokyklėlėje jau tradiciniais tapusius *Halloween* žaidimus, mokėmės naujų su šia švente susijusių žodžių bei darėme *Halloween* darbelius. Neliko pamiršta ir mokyklėlės mokiniams jau pažįstama lietuviška tradicija – Vėlinės.

Pabendravę, pažaidę ir pasivaišinę šventiniais suneštiniais valgais, išsiskirstėme namo, išsinešdami gerus įspūdžius ir puikią nuotaiką.

Rūta Vrubliauskaitė-Tryon

Spalvingoje Halloween šventėje visi kartu

Moliūgų lauke pramogų netrūko

Moliūgų drožimo pamoka

ATĖNAI, GRAIKIJA

Sąskrydyje Atėnuose Graikijos ir Kipro lietuviai

Graikijos ir Kipro lietuviai susitiko Atėnuose

Spalio 12-13 dienomis Atėnuose, Graikijoje, vyko III-asis Graikijos ir Kipro lietuvių bendruomenės sąskrydis, kuriame dalyvavo per 90 lietuvių bendruomenės narių ir svečiai iš Lietuvos.

Sveikindamas sąskrydžio dalyvius, Lietuvos ambasadorius Graikijoje Rolandas Kačinskas pasidžiaugė, kad tęsiama prieš tris metus pradėta sąskrydžio tradicija.

Sąskrydis prasidėjo iškilmingu atidarymu, po kurio dalyviai leidosi į žygį po Parnithos apylinkes, žaidė sportinius žaidimus, o mažieji svečiai leidosi į pažintinį pasivaikščiojimą. Vėliau visi stebėjo gaisrininkų savanorių prisistatymą ir pasirodymą.

Vėliau sekė psichologės Jolantos Nėjutės paskaita apie pozityvią tėvystę, Jaunimo reikalų departamento prie socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus Jono Laniausko paskaita apie lietuvių jaunimo užsienio šalyse būrimą bendrai veiklai. Paskaitų metu vyko viktorina apie Lietuvą suvažiavime dalyvavusiems graikams. Paskaitų ciklą užbaigė bendri pietūs ir lietuviško kugelio gaminimas.

Sąskrydį surengė Graikijos lietuvių bendruomenės taryba, bendradarbiaujant su Lietuvos ambasada Graikijoje, parėmė – Lietuvos užsienio reikalų ministerija.

URM inf.ir ntr.

TALKA
CREDIT UNION LIMITED

KREDITO KOOPERATYVAS LTD

www.talka.ca 830 Main St. E, Hamilton, ON L8M 1L6
Tel. 905 544-7125 Fax 905 544-7126

SAŠKAITOS	PASKOLOS
Taupomoji sąskaita 0.25%	Asmeninės nuo 3.60%
Čekių sąskaita iki 0.25%	Nekiln. turto 1 metų 3.35%
	Nekiln. turto 5 metų 3.85%
INDĖLIAI	TFSA, RRSP ir RRIF
90 dienų indėliai 1.00%	Kintančios 0.75%
180 dienų indėliai 1.00%	1 m. term. indėliai 2.30%
1 m. term. indėliai 2.30%	2 m. term. indėliai 2.45%
2 m. term. indėliai 2.45%	3 m. term. indėliai 2.65%
3 m. term. indėliai 2.65%	4 m. term. indėliai 2.80%
4 m. term. indėliai 2.80%	5 m. term. indėliai 3.00%
5 m. term. indėliai 3.00%	

AKTYVAI VIRŠ 150 MILIJONŲ DOLERIŲ

2017 metais nariams
IŠMOKĖJOME

Papildomų
palūkanų
santapus

12%

įskaitant

TFSA, RRSP ir RRIF

Nuolaidų
skolininkams

6%

- Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai
- Narių santaupos apdraustos DICO iki \$250,000.00 sumos draudimu

DARBO VALANDOS

Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.
Trečiadieniais - 9 v.r. - 1 v.p.p.,
Penktadieniais - 9 v.r. - 7 v.v.
Šeštadieniais - 9 v.r. - 12 v.p.p.

JAV

Paminėta Kariuomenės diena

LR ambasadoje Vašingtone svečiai iš Lietuvos ir JAV politikai mini Lietuvos kariuomenės dieną

Pokalbio apie sovietų nusikaltimus pokario Lietuvoje dalyviai

Lapkričio 15 d. Lietuvos ambasadoje JAV įvyko iškilmingas Lietuvos Kariuomenės dienos minėjimas, kuriame dalyvavo Lietuvos krašto apsaugos ministeris Raimundas Karoblis, JAV Pensilvanijos nacionalinės gvardijos vadas generolas majoras Anthony J. Carellio, NATO ir kitų šalių gynybos atašė, JAV administracijos pareigūnai, Lietuvos draugai. Šventėje dalyvavo ir NATO vadavietėje Norfolke dirbantys Lietuvos karininkai ir pareigūnai. Svečius pasveiki-

no Lietuvos ambasadorius Rolandas Kriščiūnas bei gynybos atašė plk. Alvydas Šiuparis.

Ambasadorius R.Kriščiūnas ir gynybos atašė A.Šiuparis pabrėžė glaudžią Lietuvos ir Pensilvanijos nacionalinės gvardijos partnerystę.

Lapkričio 23 dieną minima Lietuvos kariuomenės diena. Šią dieną 1918 metais Lietuvos ministeris pirmininkas A. Voldemaras pasirašė įsakymą Nr. 1, kuriuo buvo įkurta Apsaugos Taryba ir įsakyta pradėti formuoti pirmąją Lietuvos

kariuomenės pulką. Nuo šios dienos pradėta oficialiai kurti Lietuvos kariuomenę.

Tą pačią dieną Lietuvos ambasadoje JAV surengtas pokalbis apie sovietų nusikaltimus pokario Lietuvoje. Diskusijos dalyvius pasveikino Lietuvos krašto apsaugos ministeris R.Karoblis ir ambasadorius R.Kriščiūnas. Pranešimus skaitė šiuo metu su Fulbright stipendija akademinę stažuotę Columbia universitete atliekanti dr. Dovilė Sagatienė bei Lepage centro Villanovas universitete direktorius Jason Staehnhauer. Pokalbiui vadovavo JAV Kongreso bibliotekos teisės tyrimų centro direktorius dr. Peter Roudik. Pagrindinį pranešimą skaičiusi D.Sagatienė nagrinėjo *Drėlingo prieš Lietuvą* bylą, kurioje buvo tvirtinama, kad sovietinių represinių struktūrų vykdyti nusikaltimai Lietuvoje gali būti laikomi genocidu. D.Sagatienė nagrinėjo, ar ši byla gali tapti lūžio tašku, vertinant Sovietų nusikaltimus ne tik Lietuvoje, bet ir kituose okupuotuose kraštuose. Sovietinėse represinėse struktūrose dirbęs S.Drėlingas buvo pripažintas kaltu dėl genocido. Europos žmogaus teisių teismas (EŽTT) konstatavo, kad Lietuvos teismai tinkamai motyvavo savo sprendimus dėl to, kad partizanai buvo reikšminga lietuvių tautos, kaip nacionalinės, etninės grupės dalis, ir atsakomybė už genocidą prieš juos buvo įtvirtinta tarptautiniuose teisės aktuose.

LR amb. JAV info ir ntr.

PRASMINGOS SUKAKTYS

“Draugai” – 110

Spalio pabaigoje Pasaulio lietuvių centre Lemonte Draugo laikraštis surengė pokylį 110-ties metų leidybos sukakties proga. Pasidžiaugti ilgaamžiu lietuvišku leidiniu susirinko 250 svečių – Draugo skaitytojų, rėmėjų ir bičiulių, Lietuvos fondo bei Draugo fondo atstovai. Iškilmingo pobūvio metu buvo pagerbti dosniausi laikraščio rėmėjai bei bendradarbiai, padėkoti redakcijos darbuotojams ir savanoriams. Prieš 110 metų pradėtas leisti Draugas (vyr. red. Ramunė Lapas) šiuo metu turi užaugintas dvi savo atžalas: tai angliškai leidžiami Draugas News (red. Vida Kuprytė) ir Lithuanian Heritage (red. dr. J.Daugirdas), kurie sėkmingai tarnauja lietuvių kilmės amerikiečiams ir kitiems, besidomintiems lietuvių kultūra ir istorija.

Inf.

Lietuviškųjų mokyklų šventės

Lapkričio 16 dieną surengta Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos Los Angeles 70 metų jubiliejaus šventė. Ši mokykla yra ilgiausiai be pertraukų JAV veikianti lituanistinė mokykla.

Šventėje dalyvavusi laikinai Lietuvos generalinio konsulo pareigas atliekanti Agnė Gurevičienė pasveikino ilgametę mokyklos direktorę Marytę Newsom ir visą mokyklos bendruomenę, padėjo už nenuilstamą prasmingą darbą ir palinkėjo, kad ši mokykla dar ilgus metus išliktų Los Angeles lietuvių bendruomenės traukos centru bei lietuvių kalbos, papročių, kultūros ir meilės Tėvynei puoselėjimo židiniu.

Renginio metu mokyklos bendruomenei buvo įteiktas Švietimo, mokslo ir sporto ministerio Algirdo Monkevičiaus padėkos laiškas ir dovana, o generalinis konsulas visiems mokytojams ir talkininkams padovanojo Lietuvos menininkės Jolitos Vaitkutės sukurtus marškinėlius su vieno iš Lietuvos valstybės kūrėjų, švietėjo, šioje mokykloje istorijos mokiūso signataro Mykolo Biržiškos atvaizdu.

Šiais metais 70-ties metų sukaktis Jungtinėse Valstijose taip pat mini Bostono lituanistinė mokykla ir “Žiburio” lituanistinė mokykla Detroito.

URM inf.

RCU
CREDIT UNION

PRISIKĖLIMO KREDITO UNIJA

Mūsų tikslas ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

Tel. 416-532-3400

www.rpcul.com

GIC INDĖLIAI

(Pelno padalinimas netaikomas)

1 metų "cashable"	1.60%
1 metų	2.30%
2 metų	2.45%
3 metų	2.50%
4 metų	2.60%
5 metų	2.70%

SĄSKAITOS

Taupomoji sąskaita	0.50%
Čekių sąskaita - iki	0.25%
Amerikos dol. sąsk.	0.30%
Amerikos dol. GIC	0.70%
1 metų term. ind.	0.70%

SUTEIKIAME

Studentų paskolas nuo	3.95%
Asmenines paskolas nuo	6.60%
Sutarties paskolas nuo	8.10%

RRSP, RRIF pensijų fondai

TFSA neapmokestinama taupomoji sąskaita

TFSA atviras, kintantis	1.00%
RRSP ir RRIF atviras, kintantis	1.00%
1 metų	2.30%
2 metų	2.45%
3 metų	2.50%
4 metų	2.60%
5 metų	2.70%

SUTEIKIAME

- CMHC APDRAUSTAS nekilnojamojo turto paskolas
- KOMERCINES nekilnojamojo turto paskolas

NEKILNOJAMO TURTO PASKOLAS

Su nekintančiu nuošimčiu	
1 metų	3.50%
2 metų	3.60%
3 metų	3.70%
4 metų	3.80%
5 metų	3.90%

Uždaras su kintančiu nuošimčiu

3.70%

Atviras su kintančiu nuošimčiu 1, 2, 3 metų

4.20%

Ribotą kreditą su nekilnojamojo turto užstatu

4.60%

MŪSŲ ADRESAS

3 Resurrection Road
Toronto, ON M9A 5G1
Nemok. tel. 1-877-525-RCUL (7285)
Tel. 416-532-3400, fax 416-532-4816

Darbo laikas:

Pirm., antr., treč. 9:30 - 4:00
Ketvirtadieniais 9:30 - 8:00
Penktadieniais 9:30 - 7:00
Šeštadieniais 9:00 - 1:00
Sekmdieniais 8:30 - 12:30

ANAPILYJE

2185 Stavebank Rd.
Mississauga, ON L5C 1T3
Tel. 905-566-0006

Darbo laikas:

Ketvirtadieniais 12:00 - 7:00
Sekmdieniais 9:30 - 12:30

YPATINGAS PASIŪLYMAS

RCU BŪSTO PASKOLA

1.99% 1 metams

2.50% 1 metams

uždara su nekintančiu nuošimčiu CMHC drausta

uždara su nekintančiu nuošimčiu

- Taikoma tik naujoms nekilnojamojo turto paskoloms
- Dėl tikslesnės informacijos susisiekite su mumis

* Normos gali būti keičiamos be įspėjimo, bet kuriuo metu.

ŠVENTINĖS DARBO VALANDOS

DIENA	PAGRINDINIS SKYRIUS	ANAPILIO SKYRIUS
Gruodžio 24, antradienį.	9.30 v.r. - 1.00 v.p.p.	UŽDARYTA
Gruodžio 25, trečiadienį.	UŽDARYTA	UŽDARYTA
Gruodžio 26, ketvirtadienį.	UŽDARYTA	UŽDARYTA
Gruodžio 27, penktadienį.	9.30 v.r. - 7.00 v.v.	UŽDARYTA
Gruodžio 28, šeštadienį.	9.00 v.r. - 1.00 v.p.p.	UŽDARYTA
Gruodžio 29, sekmadienį.	8.30 v.r. - 12.30 p.p.	9.30 v.r. - 12.30 v.p.p.
Gruodžio 30, pirmadienį.	9.30 v.r. - 4.00 v.p.p.	UŽDARYTA
Gruodžio 31, antradienį.	9.30 v.r. - 1.00 v.p.p.	UŽDARYTA
Sausio 1, trečiadienį.	UŽDARYTA	UŽDARYTA
Sausio 2, ketvirtadienį.	9.30 v.r. - 8.00 v.v.	12.00 v.d - 7.00 v.v.

Waterside
DENTAL

Dr. Gintarė Sungailienė

1252 Hurontario St.
Mississauga, L5G 3H3

Patogus ir nemokamas mašinų pastatymas

www.watersidedental.ca Tel. 905-271-7171

ES filmų festivalyje – susitikimas su istorija

Lapkričio 12 dieną Toronte vykusiame Europos sąjungos filmų festivalyje pristatytas lietuvių filmas „Ashes in the Snow“, sukurtas lietuvių kilmės JAV rašytojos Rūtos Šepetys romano *Tarp pilkų debesų* motyvais. Lietuvos gen. garbės konsulas P. Kuras pasveikino susirinkusius žiūrovus, pristatė jau 15-ą kartą rengiamo populiaro kino festivalio direktorių ir svečių filmo režisierių JAV lietuvių Marių Markevičių, jau pažįstamą kaip populiaro dokumentinio filmo „Kita svajonių komanda“ kūrėją. Rašytoja R. Šepetys ir filmo „Kita svajonių komanda“ kūrėjas M. Markevičius buvo apdovanoti Lietuvos valstybiniais apdovanojimais – ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ riterio kryžiais

Pasaulinė filmo „Ashes in the Snow“ premjera įvyko Los Angeles, vėliau jis buvo parodytas Lietuvos žiūrovams, dabar keliauja per pasaulį. Filmas iškalbingais vaizdais pasakoja apie vienos lietuvių šeimos likimą 1941 metais, kai Lietuvoje siautėjo sovietinis naikinimo ir trėmimo teroras. Pagrindinė filmo veikėja Lina su jaunesniu broliuku ir mama patiria visus tremties baisumus, pažeminimus ir skurdą, ištreimiant juos iš pradžių į švelnesnio klimato vietas, o paskui jau į amžino įšalo zoną – prie Laptevų jūros pakrančių. Dar prieš tremtį mylimas Linos tėtis, dovanodamas gambiai dukrai piešimo reikmenis, ištaria žodžius „Piešk, ką matai“. Lina taip ir stengiasi daryti, jos piešiniai tampa dienoraščiu, kuriame tikroviškai atskleisti tremties vaizdai, joje sutikti žmonės. Abu vaikai – paauglė Lina ir Jonukas - patiria visus tremties ir sovietinio teroro baisumus: tėtis brutaliai nužudytas pirmąją suėmimo dieną, šeima apie tai sužino daug vėliau. Arkties tremtyje Lina ir Jonukas praranda ir mamą, tačiau filmo pabaiga optimistiška: jie abu išgyvena ir grįžta į Tėvynę.

Bendros JAV ir Lietuvos kūrybos filme vaidino užsienio ir lietuvių aktoriai. Pagrindinį Linos vaidmenį sukūrė užsienyje žinomi aktoriai Bel Powley, Lisa Loven Kongsli, Sophie Cookson, Peter Franzen, Martin Wallstrom, ir lietuviai Aistė Diržiūtė, Gabija Jaraminaitė, Darius Meškauskas, Ramūnas Cicėnas. Filmo prodiuseris – Žilvinas Naujokas, operatorius Ramūnas Greičius.

Lietuvišką filmą Toronte žiūrėjo pilna salė žiūrovų, girdėjosi latvių, estų kal-

Pokalbis Vašingtone su JAV politikais ir rež. M. Markevičiumi

bos. Daugeliui iš Baltiečių – nesvetima filme pasakojama istorija, bet kanadiečiams, ko gero, buvo pirma artimesnė, tegul papasakota meniniais vaizdais, pažintis su skaudžia sovietinio teroro Rytų Europoje istorija. Apie tai prieš prasidedant filmui, keliomis eilutėmis ekrane buvo priminta skaudi Rytų Europos patirtis, istorija, kurią bandoma nutylėti. Pasibaigus filmui, režisierius M. Markevičius mielai atsakė į žiūrovų klausimus. Buvo paklausta, ar šis filmas gali būti parodytas Rusijoje. Režisierius atsakė, kad vargu, ar Rusija įsigis šį filmą, bet norintys jį galės matyti internete (per Amazon, Google Play ir kitus šaltinius) arba įsigyti DVD. Lietuvos ambasada Maskvoje parodė filmą savo uždarame renginyje, jį galėjo matyti ambasados svečiai. Režisierius, atsakydamas į klausimus, patvirtino, kad imtis šio filmo paskatino jo artimųjų bei ir daugelio kitų lietuvių šeimų patirtis. Daugeliui žiūrovų, ypač

lietuviams, turbūt, buvo netikėtas ir tas faktas, kad nepatrauklus ir nesvetingas Sibiro, netgi Laptevų jūros pakrančių kraštovaizdis buvo filmuotas... Nidoje. Iš Rusijos filmuoti leidimo tremties vietose nebuvo net prašyta, žinant jų politines nuostatas ir požiūrį į stalininius laikus ir nusikaltimus. Tačiau filmo kūrėjai stengėsi kiek galima tikroviškiau atkurti tremties vaizdus ir aplinką. Po filmo buvo galima įsigyti DVD.

Po susitikimo su Toronto žiūrovais režisierius Marius Markevičius išskubėjo į Vašingtoną. Lietuvos ambasada JAV, bendradarbiaudama su JAV Kongreso nariu Johnu Shimkumi, Vašingtone įsikūrusiu komunizmo aukų memorialinio fondu ir Jungtinių Baltijos Amerikos nacionaliniu komitetu, istoriniame JAV Kongreso Kapitolijaus pastate surengė filmo „Ashes in the Snow“ peržiūrą ir pokalbį apie sovietų ir nacių režimų aukas Baltijos valstybėse. Prieš filmą surengtam pokalbiui vadovavo

(Iš k.) Filmo režisierius M. Markevičius, LR amb. R. Kriščiūnas, JAV senatorius R. Durbin

Jungtinio Baltijos Amerikos nacionalinio komiteto vadovas Karlas Altas, kalbėjo JAV kongresmenas John Shimkus, filmo režisierius Marius Markevičius ir Komunizmo aukų memorialinio fondo vadovas Marion Smith. Lietuvos ambasadorius JAV Rolandas Kriščiūnas, sveikindamas gausiai susirinkusius renginio svečius, tarp kurių buvo JAV Kongreso nariai ir jų patarėjai, JAV administracijos ir nevyriausybių organizacijų atstovai, diplomatai bei JAV lietuvių bendruomenės nariai, pabrėžė, kad šio vakaro tikslas atkreipti dėmesį ir išryškinti abiejų totalitarinių režimų – nacių ir sovietų – nuo kurių nukentėjo Baltijos šalys, įvykdytus nusikaltimus. JAV Atstovų Rūmų Baltijos draugų grupės vienas iš pirmininkų John Shimkus renginio metu pristatė rezoliuciją, kuria siekia, kad JAV Kongresas priimtų sprendimą rugpjūčio 23-ąją paskelbti Juodojo kaspino dieną, pagerbiant sovietų ir nacių režimų aukų atminimą.

Inf.

Banff festivalyje – lietuvių filmas

Spalio 26 – lapkričio 3 d.d. Banff, Alberta, Kanadoje vyko vienas iš žymiausių pasaulyje ypatingai pavojingo sporto dokumentinių filmų festivalių – „Banff Centre Mountain Film & Book Festival“

Į jį pateko bei dėl geriausio trumpametražio filmo apdovanojimo varžėsi ir lietuvių Pauliaus Neverbicko darbas „A Nordic Skater“. Jauno vilniečio sukurtas filmas jau šią vasarą laimėjo premiją už geriausio operatoriaus darbą Italijos filmų festivalyje „Adventure Outdoor Fest 2019“. Filmas „A Nordic Skater“ pristatytas daugiau kaip 20 įvairių tarptautinių kino festivalių bei žiūrėtas jau daugiau nei 70 000 kartų internete.

Filmas „A Nordic Skater“ – pirmasis pasaulyje trumpametražis filmas apie šiaurietiško čiuožimo sportą. Filmo pagrindinis veikėjas – švedas fotografas Peras Sollermanas, kuris jau dešimt metų čiuožia ant užšalusių ežerų bei fjordų. P. Neverbickas šį filmą kūrė pats vienas – buvo sumanytojas, režisierius, operatorius bei montažo režisierius. Pasak jo, filmavimo sąlygos buvo nelengvos – ne tik minusinė temperatūra, bet ir didžiulis fizinis krūvis sunkino darbą. Dokumentiniame filme Peras Sollermanas pasakoja apie savo ryšį su gamta, apie šį sportą propaguojančių žmonių bendruomenę ir kaip ši plačiai nežinoma veikla tapo didele jo aistra. Filmo režisierius neslepia nuostabos ir

Paulius Neverbickas

džiaugsmo, kad jo darbas varžosi su didžiausių kompanijų kurtais nuotykių filmais. Pasak jo, vien dalyvavimas šiame festivalyje kūrėjams atveria labai daug galimybių. Tuo labiau, kad šiuo renginiu viskas nesibaigs – filmas „A Nordic Skater“ įtrauktas į pasaulinio festivalio programą ir per ateinančius metus bus parodytas daugiau nei 300 pasaulio miestų. Šiuos filmus matys apie ketvirtis milijono žiūrovų.

Kadras iš P. Neverbicko filmo „A Nordic Skater“

„Čia susirenka geriausi pasaulio atletai, daugiausiai į tokius filmus investuojančios kompanijos, geriausi kūrėjai. Per devynias šio festivalio dienas vyksta ne tik filmų peržiūros, bet ir įvairūs renginiai, diskusijos, kurių metu gimsta daugybė naujų idėjų filmams bei galimybių bendradarbiauti su pačiais geriausiais“, – pasakojo P. Neverbickas. Studijavęs medijų mokslus Kopenhagoje, Paulius Neverbickas jau penkerius metus dirba su įvairiomis tarptautinėmis kompanijomis ir kuria trumpametražius dokumentinius filmus. Tarp Vilniaus ir

Barselonos gyvenantis režisierius savo darbais stengiasi įkvėpti žiūrovus daugiau praleisti laiko gamtoje, keliauti bei plėsti savo ribas.

„Banff Centre Mountain Film & Book“ festivalis vyksta nuo 1976 m. Kasmet į jį atrenkama po 80 filmų apie pavojingiausias pasaulio ekspedicijas, didžiausius nuotykių ieškotojus ir adrenalino pripildyto sporto propaguotojus. Tai vienas iš įžymiausių tokių filmų festivalių, į kurį svajoja patekti visi sporto ir kelionių aistrauliai.

Inf.

Žemėj Lietuvos ažuolai žaliuos

Visi sodintojai

Spalio 27 d. vaizdingoje vietoje prie Didžiokų piliakalnio, Molėtų rajone, buvo pasodinta ažuolų giraitė Jonui Noreikai – generolui Vėtrai atminti. Čia susirinko iki šimto Lietuvos šviesuomenės atstovų: mokslininkų, mokytojų, menininkų, teisininkų, visuomenininkų, o taip pat ir pramogų pasaulio, verslo, Šaulių sąjungos, skautų bei kitų organizacijų atstovų.

Sumanymas pasodinti giraitę „Generolui Vėtrai“ atminti gimė vasarą. Vajaus „Šimtmečių girios“ autoriai paskelbė konkursą, ieškodami vaizdingos vietos privačioje žemėje, kur galėtų būti pasodinta atminimo giraitė.

Simbolinis ažuolynas „Generolui Vėtrai“ atminti buvo pasodintas šalia Didžiokų piliakalnio ir vienos iš sunaikintų Didžiosios kovos apygardoje veikusių partizanų

Sodinama J.Noreikos-Vėtros atminimo giraitė

vadavietės. Istorijos mokslų daktaras, archeologas Valdemaras Šimėnas džiaugiasi, kad atminties išsaugojimo projektas buvo įgyvendintas jo giminės žemėje, kuri buvo paskirta jo seneliui savanoriui, kaip Laisvės kovų dalyviui. Šioje vietoje žuvo jo giminaičiai partizanai. V. Šimėnas su sūnumis žada čia sodinti

ir kitas giraites Laisvės kovų dalyviams, o ateityje šį būsimą parką bus siekiama padaryti atviru lankymui.

Pilietinis vėjus „Šimtmečių girios“ jau kelis metus skatina medžių sodinimo talkas, kuriuose dalyvauja tūkstančiai veiklių žmonių, tiek Lietuvoje, tiek ir užsienyje.

Inf.

Pasaulio kultūros kalendoriuje - Lietuvai svarbios sukaktys

Lapkričio 14 d. UNESCO Generalinės konferencijos 40-oje sesijoje paskelbtos į 2020-2021 m. UNESCO minimų sukakčių sąrašą įtrauktos valstybių narių sukaktys. Tarp šių sukakčių pateko Lietuvos teiktosios: 2020 m. – didžiojo Lietuvos rabino, iškilaus litvakų kultūros atstovo Elijahu Ben Salomono Zalmano (Vilniaus Gaono) (1720-1797) 300-osios gimimo metinės (remiant Gudijai, Lenkijai, YIVO žydų tyrimų institutui (JAV) ir Lenkų-žydų tyrimų institutui (JK)); 2021 m. – archeologės, antropologės, archeomitologijos pradininkės Marijos Birutės Alseikaitės-Gimbutienės (1921-1994) 100-osios gimimo metinės (remiant Latvijai, Vokietijai ir Ramiojo v. universiteto absolventų institutui (JAV)).

Lietuva taip pat parėmė kitų valstybių teiktas ir įtrauktas į UNESCO minimų datų sąrašą sukaktis: dailininko, grafiko ir pedagogo Ferdinando Ruščico 150-ąsias gimimo metines (1870-1936) (bendras Gudijos ir Lenkijos teikimas, remiant Lietuvai ir Rusijos Federacijai), 100-ąsias Karolio Voitylos, Popiežiaus Jono Pauliaus II (1920-2005), gimimo metines (Lenkijos teikimas, remiant Lietuvai ir Vengrijai), 100-ąsias Gudijos valstybinio universiteto įsteigimo metinės (Gudijos teikimas, remiant Lenkijai, Lietuvai, Latvijai ir Rusijos Federacijai).

2020-2021 m. UNESCO minimų sukakčių

UNESCO kalendoriuje minimi Lietuvos žmonės – (k.) archeologė, antropologė Marija Birutė Alseikaitė-Gimbutienė (1921-1994), Elijahu Ben Salomon Zalman (Vilniaus Gaonas) (1720-1797)

sąrašė iš viso 59 įvairių pasaulio valstybių teiktos kultūrai, švietimui ir mokslui nusipelnusių veikėjų, reikšmingų įvykių sukaktys, tarp jų: 500-osios F.Magelano sąsiaurio atradimo metinės (2020), 350-osios Jano Amoso Komenskio (Iohannes Amos Comenius) mirties metinės (2020), 250-osios Liudviko van Bethoveno gimimo metinės (2020), 700-osios Dantės Alighieri mirties metinės (2021) ir kt. Visos suinteresuotos institucijos kviečiamos įsitraukti į minėjimo renginių iniciatyvas, atsižvelgiant į ryškų UNESCO minimų asmenybių indėlį į viso pasaulio kultūros raidą. Inf.

Special Offer!

2.5%

1 metų GIC*

*Promotion applies to new deposits coming from other financial institutions only. Not eligible for Parama's Member Profit Sharing program. Special offer available for a limited time and GIC promotional rate may change at any time. Deposits are automatically insured by the Deposit Insurance Corporation of Ontario (DICO) to a maximum of \$250,000 (unregistered) or unlimited (registered).

TAUPOMOJI SĄSKAITA	INVESTICINĖ SĄSKAITA
RRSP ir RRIF PENSIJŲ FONDAI RESP (Mokslų taupomoji sąskaita) TFSA (Neapmokestinama taupomoji sąskaita)	GIC INDĖLIAI (Pelno padalinimas netaikomas)
Kasdieninių kintamųjų palūkanų 1.50% 1 metų 2.30% 2 metų 2.40% 3 metų 2.50% 4 metų 2.60% 5 metų 2.70%	1 metų 2.30% 2 metų 2.40% 3 metų 2.50% 4 metų 2.60% 5 metų 2.70% 1 metų iškeičiamas 1.75% 1 metų JAV dolerių 1.25%
PASKOLŲ NUOŠIMČIAI NEKILNOJAMO TURTO PASKOLOS Atviras, kintamųjų palūkanų 4.20% 5 metų uždarytas, kintamųjų palūkanų 3.70% 1 metų pastovių palūkanų, atviras 3.70% 1 metų 3.50% 2 metų 3.60% 3 metų 3.70% 4 metų 3.80% 5 metų 3.90%	RIBOTAS KREDITAS SU NEKILNOJAMO TURTO UŽSTATU 4.60% ir aukščiau

PARAMA
www.parama.ca

Visi pateikti nuošimčiai gali būti keičiami be įspėjimo

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

Palankūs nuošimčiai. Malonus ir sąžiningas asmeninis patarnavimas.
2975 Bloor W | 416-207-9239 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv-penk 9-8 | Šešt 9-1
1573 Bloor W | 416-532-1149 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv 9-6 | Penk 9-3.30 | Šešt uždaryta

PACE LAW FIRM
THE LEGAL EXPERTS

ADVOKATAS

Algis S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

- leškiniai dėl žalos, atsirandančios ryšium su kūno sužalojimu
- Imigracija į Kanadą
- Testamentai ir įgaliojimai
- Palikimų administravimas
- Nekilnojamo turto sandoriai
- Konsultacijos Lietuvos respublikos įstatymų klausimais

NAUJAS 300 The East Mall, 5th Floor, Toronto, ON M9B 6B7
ADRESAS Tel. 416 236-3060 • Fax 416 236-1809

Tinklapis www.pacelawfirm.com El. paštas alpace@pacelawfirm.com

TEIRAUKITĖS PAS MUS!
affiliated

RICHARDAS ir RIMA DREŠERIAI
Affiliated Insurance Management Inc.

- visos draudimo paslaugos – namų, automobilio, komercinės, gyvybės
- konkurencinės kainos – pritaikysime planą Jūsų reikmėms
- dėmesingas patarnavimas, lietuviškai arba angliškai

905-845-4201 • 1-888-384-4444

www.affiliatedinsurance.ca • rickd@affiliatedinsurance.ca
344 Lakeshore Road E., Suite A, Oakville, ON L6J 1J6

Naujienos apie Lietuvą ir lietuvius, lietuviškų organizacijų skelbimai mūsų tinklalapyje
www.tevzib.com

IN MEMORIAM

Mirė diplomatas R. Bačkis

Eidamas 86-uosius metus, po ligos lapkričio 19 d. mirė buvęs Lietuvos diplomatas ir Prancūzijos lietuvių bendruomenės pirmininkas Ričardas Bačkis, pranešė Lietuvos ambasada Paryžiuje. R. Bačkis, kardinolo Audrio Juozo Bačkio brolis. A. a. R. Bačkis 1994-1998 metais buvo Lietuvos ambasadorius Prancūzijoje. Dabartinis Lietuvos ambasadorius Prancūzijoje Nerijus Alek-

A. a. Ričardas Bačkis, Lietuvos diplomatas ir buvęs Prancūzijos lietuvių bendruomenės pirmininkas

siejūnas sako, kad R. Bačkis buvo vienas iškiliausių išeivijos lietuvių ir daug prisidėjo prie Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo ir įtvirtinimo. R. Bačkis 1989 metais Paryžiuje inicijavo daugiataktantinę demonstraciją "Baltijos kelias". Pasak N. Aleksiejūno, po nepriklausomybės atkūrimo Lietuvai buvo ypač svarbios R. Bačkio žinios ir ryšiai, kai jis vadovavo diplomatinei misijai Paryžiuje. R. Bačkis taip pat buvo lietuvių diplomato ir poeto Oskaro Milašiaus kūrybos mylėtojų draugijos prezidentas.

Inf.

Palydėtas į amžinybę

Neseniai CHUM ligoninėje Montrealyje po sunkios ligos mirė Dievainis Akstinas, 71 m. amžiaus. Jis gimė Vokietijoje, bet atvyko labai jaunas į Montrealį ir čia praleido visą gyvenimą. Tarp lietuvių jis buvo vadinamas "Vuku", o tarp anglų ir prancūzų – "René". Jaunystėje Dievainis studijavo anglų literatūrą McGill universitete, už savo eilėraščių (anglų kalba) apdovanotas premija, yra išleidęs poezijos rinkinį. Taip pat jis buvo menininkas, piešė paveikslus, yra paminėtas Montrealio lietuvių menininkų elektroniniame kataloge. Dar vaikystėje Dievainis Akstinas buvo susitikęs ir turėjo meno pamoką su garsiu Kanados "Group of Seven" dailininku Arthur Lismer. Jo tėvas buvo menininkas ir aktorius Juozas Akstinas, mama – modernaus šokio choreografė ir šokėja Birutė Vaitkūnaitė-Nagienė. Dievainis Akstinas buvo garsaus Montrealio dainininko Leonard Cohen draugas.

Liūdi sūnus Rafaelis, sesuo Silvija Akstinaitė-Staškevičienė ir brolis Gintaras Nagys. Dievainio Akstino pelenai palaidoti Juozo ir Nijolės Akstinų kape Notre Dame des Neiges kapinėse Montrealyje.

Inf.

DĖKOJAME

Nuoširdžiai dėkojame Kanados lietuvių katalikių moterų draugijos narėms už ypatingai gražų a. a. Marijos Borusienės pagerbimą jos laidotuvių apeigoje.

Šeima

SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiamie lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

Netekome puikaus istoriko M. Jučo

Lietuvos istorikas prof. M. Jučas

Sulaukęs 93 metų amžiaus mirė žymus istorikas, vienas iš aktyviausių Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rūmų tyrimų ir atkūrimo idėjos rėmėjų profesorius Mečislovas Jučas.

M. Jučas gimė Vabaliuose, Baisogalos valsčiuje, baigė Vilniaus universitetą, didelę dalį savo profesinio gyvenimo praleido Lietuvos istorijos institute. Apgynęs dvi daktaro disertacijas, iš kurių viena vėliau buvo patvirtinta, suteikiant habilituoto humanitarinių mokslų daktaro laipsnį, 1976 m. tapo Vilniaus universiteto profesoriumi. Jo mokslinis kelias, prasidėjęs prieš daugiau nei 60 metų, nebuvo lengvas, nes profesorius sau kėlė ambicingus tikslus – pažinti ir dalintis su visuomene mokslinė patirtimi apie senosios Lietuvos valstybės – Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės – raidą bei lietuvių tautos tapsmą

ir savimonę. Tęsdamas Adolfo Šapokos darbą, kartu su kitais iškiliais Lietuvos istorikais formulavo lietuvių istoriografijos nuostatas ir kūrė jos tradicijas. Kaip iškilus mokslininkas, M. Jučas aukštai vertintas Lietuvoje ir užsienyje, jo veikalai nuolat cituojami. Prezidentas Valdas Adamkus įvertino profesoriaus nuopelnus Lietuvos mokslui ir kultūrai, 1999 m. apdovanodamas jį Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Riterio kryžiumi. Valdovų rūmų muziejaus bendruomenė prisimena M. Jučą kaip patikimą bendražygį, aktyvų bendradarbį. Jo šviesią asmenybę plačiai visuomenei visada primins Valdovų rūmų muziejui patikėti išleisti leidiniai ir ypač – Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė. Istorijos bruožai (trys leidimai), Vytautas Didysis (du leidimai), Žalgirio mūšis, Senoji

Lietuva. Istorijos aktualijos, taip pat – muziejaus bibliotekai dovanotas asmeninis bemaž 1.5 tūkst. knygų rinkinys, kurio dalis priklausė žymiam lietuvių istorikui Adolfui Šapokai. Kultūros istorijoje ir atmintyje profesorius Mečislovas Jučas visada išliks kaip iškili ir šiltai bendrauti mokanti asmenybė, gilus mokslininkas,

M. Jučo knygos viršelis

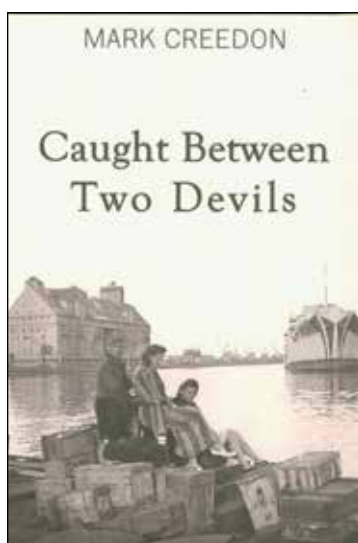
aktyvus Lietuvos mokslo ir kultūros gyvenimo dalyvis, žmogus, daug prisidėjęs prie savo gimtosios šalies praeities, dabarties ir ateities. Prezidentas Gitanas Nausėda dėl netekties pareiškė nuoširdžią užuojautą profesoriaus M. Jučo šeimai, kolegoms, bendraminčiams, draugams ir visai Lietuvos istorikų bendruomenei. Pasak prezidento, ne viena istorikų karta subrendo klausydama profesoriaus paskaitų, studijuodama jo darbus.

Inf.

Susitikimas su autoriumi

Sekmadienį, gruodžio 1 d., 10 v.r., Prisikėlimo parapijos kavinėje – knygos Caught Between Two Devils pristatymas.

Jos autorius – Prisikėlimo parapijos parapijietis, Mark Creedon, skaitys ištraukas iš istorinio romano, pagrįsto jo žmonos giminės istorija – Jadvygos ir Antano Paškevičių bei Marijos pergyvenimais karo metu Lietuvoje. Bus galima įsigyti knygą. Visą knygos platinimo pelną autorius skiria Prisikėlimo parapijai paremti.

Knygos viršelis

Kalėdinės dovanėlės draugams

Lietuvių tautodailės instituto narių rankdarbių išpardavimas vyks sekmadienį, gruodžio 8 d., Prisikėlimo parapijos salėje nuo 10 v.r. iki 6 v.p.p. Kviečiame visus apsilankyti – bus įvairių kūrybinių darbų ir kalėdinių dovanėlių draugams ir artimiesiems.

Inf.

"Šiandien betliejū nuostabi naujiena"

Toronto lietuvių choro "Volungė" ir Prisikėlimo parapijos 34-sis kalėdinės muzikos ir maldos vakaras 2019 m. gruodžio 8 d. 4 v.p.p. Toronto Prisikėlimo parapijos šventovėje. Programoje skambės Leonido Abario "TE DEUM". Dalyvaus Prisikėlimo parapijos kanklių ansamblis, Vaikų ir jaunimo choras, instrumentinės muzikos atlikėjai. Kviečiame ir laukiame!

Turner & Porter

L Aidotuviių Namai

TORONTE, ETOBICOKE
ir MISSISSAUGOJE

LINA TAYLOR
Sales Representative

Jeį galvojate pirkti ar parduoti namą ar butą, skambinkite ir aš mielai jums padėsiu

Tel. 416-574-4717 (nešiojamas)
416-236-6000 (įstaigos)

Lina-Taylor@hotmail.com
www.suttonwestrealty.com

DĖKOJAME

“Labdaros” slaugos namai dėkoja visiems prisidėjusiems prie lapkričio 17 dieną vykusio pyragų/rankdarbių išpardavimo ir loterijų bei aukų. “Raptor’s” krepšinio žaidimui bilietus laimėjo Agota Ratavičius ir Edvardas Stončius. 50/50 loteriją laimėjo: Eugenijus Krikščiūnas, Sandy McCullough ir Hanefore Vasarais. Slaugos namams per pyragų išpardavimą surinkta \$5,500. Nuoširdi padėka visiems savanoriams, padėjusiems šį renginį surengti, paaukojusiems kepinius ir “Raptor’s” bilietus, talkinusiems prie pyragų pardavimo ir kavutės stalų, pirkusiems loterijų bilietus bei aukojusiems Labdaros fondui. Šios lėšos bus naudojamos, rengiant slaugos namų gyventojų išvykas, įsijungiant meno bei užsiėmimų reikmenis, užkandžiams bei gyventojų šventėms švęsti, atlyginimui už muzikinius pasirodymus “Labdaroje”. Ačiū visiems už paramą. Be jūsų nebūtų mūsų!

Nerijus Augutis, “Labdaros” slaugos namų aktyvinimo skyriaus darbuotojas

Ant rudeninio pyragų išpardavimo stalų – “Napoleonai” ir kiti sumanių šeiminių paaukoti kepiniai, kuriuos mielai pirko mugės lankytojai
Ntrs. iš “Labdaros” tinklalapio

Lietuvių Namai
kviečia Jus -
vaikučius
ir tėvelius!

**Toronto Lietuvių
Namų kalėdinė
eglutė**

2019 m.
gruodžio 15 d.,
1 v.p.p.

lėjimas- \$5 vaikui

Būtina registruotis el. paštu arba telefonu:
kaledineeglute2019@gmail.com
416-825-9519

smagi
popietė
vaikams...
Programoje
meninė
dalis,
Kalėdų senelis
su dovanomis

Tado svetainėje ir slaugos namų gyventojams, ir jų svečiams buvo smagu pasikalbėti prie kavos ir saldumynų vaišių

Kalėdoms artėjant – gerumo dovana “Arkai”

“Mieli lietuviai, gyvenantys visose pasaulio šalyse, dalinuosi su jumis mano širdies bendruomenės, Kauno “Arkos” bendruomenės, prašymu iš Lietuvos. Ši maža, bet miela bendruomenė stengiasi atskleisti žmonių su negalia dovanas ir kuria paslaugas neįgaliesiems, kurių Lietuvoje dar labai trūksta. Kiekvienos kelionės metu į Lietuvą aplankau šią bendruomenę ir nustembu, kaip Dievo planas skleidžiasi per šią mažą bendruomenę – žmonės su negalia ir asistentai kartu meldžiasi, jie švenčia ir džiaugiasi gyvenimu, gamina įvairius prasingus daiktus.

Tačiau matau, kad šį kartą – jų didelio troškimo sukurti bendruomeninius Gyvenimo namus reikia ir jūsų, mieli lietuvaičiai, gyvenančių visose pasaulio šalyse, pagalbos. Šios bendruomenės geradarė Diana Venskyte Landborg, ilgą laiką gyvenanti Švedijoje, neliko abejinga bendruomenės Gyvenimo namų paieškoms ir sukūrė projektą, pasitelkiant portalą GoFundMe. O būtent nuo svajonės iki tikrų namų trūksta tik vieno žingsnio, lėšų, kurios Kauno “Arkos” bendruomenė padėtų persikelti iš nesaugių dirbtuvėlių patalpų ir sukurti jaukius šeimyninius namus. Nesvarbu ar du eurai, ar 20 eurų – Jiems

tai yra daug!

Nelieku abejingas Aš – nelieku abejingas ir TU!
Daugiau apie Jų projektą ir nuoroda apie fondą: <https://www.gofundme.com>, paieška “My dream to have a never-ending home!”.

Apie Kauno “Arkos” bendruomenę Facebook’e ir tinklalapio nuorodoje: <https://www.facebook.com/kauno.arka/> <https://www.kau-noarka.lt/>

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1

Fondas
Foundation
Tel: 416-239-9889
klfondas@on.aibn.com

Kanados Lietuvių Fondas remia mokslo
siekiantį jaunimą. Šiais metais Fondas parėmė
— 24 —
Kanados lietuvius studentus,
kurie siekia aukštesnio mokslo.

Tapkime Kanados Lietuvių Fondo nariais!
Remkime lietuvišką jaunimą.
Remkime lietuviybės veiklą ir išlaikymą!

Įnašams išrašome pakvitavimus pajamų mokesčių sumažinimui

Padėsiu parduoti
ar nupirkti
namą ar butą
Mielai ir sąžiningai patarnausiu

JURGIS KULIEŠIUS M.Eng.,
Jerzy Kulesza
Sales Representative
Sutton West Realty Inc.,
416.236.6000
kuleza@sympatico.ca
kulezahomes.com

Sutton
Tel. tiesiogiai:
416.568.1604

LEDAS
REFRIGERATION

Air Conditioning & Heating
Oro vėsinimo ir šildymo sistemų
PATIKRINIMAS • IŠVALYMAS • PAKEITIMAS

Skambinti R. Jareckui
Tel. 416-825-3328

MARGUTIS PARCELS

48 Hamptonbrook Dr., Toronto, ON, M9P 1A1

PARCELS TO LITHUANIA

For FREE pick up in your area call VIKTOR at
Tel. (416) 233-4601

For pick up in Wasaga call PETRAS at
Tel. (905) 383-1650
OR EMAIL to: pysanka.inc@gmail.com

ROYAL LEPAGE

Jeji norite pirkti ar parduoti
namą, ar gauti informaciją,
prašau man paskambinti.
Prižadu mielai ir sąžiningai
patarnauti.

Lina Kuliavas
Toronto, ON
416-762-8255, 416-616-1600 (cell)
email: lina@kuliavas.com
website: www.LinaKuliavas.com

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
Siūlome spalvotą skaitmeninį
laikraštį el. paštu jo išleidimo dieną

LIETUVOS KANKINIŲ parapijos žinios

• Lapkričio 24 d. šventėme Kristų Visatos Valdovą ir Lietuvos kariuomenės šventę. Mišiose meldėmės už laisvą ir saugią Lietuvą, iškilmingai su vėliavomis dalyvavo Toronto VI. Pūtvio kuopos šauliai. Mišių pabaigoje giedojome Lietuvos himną.

• Ateinantį sekmadienį, gruodžio 1, pradėsime naujus Liturginius metus (A) ir šventąjį Advento laiką.

• Adventinis susikaupimas mūsų parapijoje šiais metais vyks gruodžio 7-8 dienomis kartu su br. kun. Pauliumi Vainikiu, OFM, iš Toronto Prisikėlimo parapijos.

• Kūčių paplotėlių galite įsigyti sekmadieniais, po Mišių, parapijos salėje, ir ketvirtadieniais Prisikėlimo kredito kooperatyvo Anapilio skyriuje.

• Gerai darbai pasitikime artėjantį mažutėlių globėjo Jėzaus Gimtadienį. Nepasiturinčiųjų stalui padovanokime negendančio maisto (pvz., makaronų, kruopų, aliejaus, miltų, konservų ir pan.), kuris bus perduotas per "Mississauga Food Bank". Savo dovanas atneškite į parapijos salę sekmadieniais ir ketvirtadieniais, iki gruodžio 15 d.

• Gerojo Ganytojo misijoje Mišios mokslo metų laiku (nuo rudens iki pavasario) vyksta šeštadieniais, 2 v.p.p. Po Mišių visus kviečiame į salę pabendrauti prie kavos ir užkandžių.

• Sukaktuvinė paroda "Niekada nenuleisk sparnų", paruošta KLMA, nukeliavo į Panevėžį ir buvo pristatyta lapkričio 14, ketvirtadienį, Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešojoje bibliotekoje. Daugiau žinių tinkle: www.pavb.lt/naujienos.

• *Tėviškės žiburių* raštinė laukia lankytojų ateinantį sekmadienį, gruodžio 1, po Mišių iki 12.30 v.p.p. Ateikite pratęsti savo laikraščio užsakymus, įdėkite kalėdinius sveikinimus ar užsakykite *Tėviškės žiburius* savo giminėms ar draugams kaip kalėdinę dovaną.

• "Paramos" kredito kooperatyvas ir Prisikėlimo kredito kooperatyvas jau išleido ir dovanuoja 2020 metų kalendorių.

• Šiuo metų laiku, kad neperduotume ligų bakterijų, susibūrimuose kiekvienas asmeniškai pasirūpiname savo rankų švara. Prie visų įėjimų į šventovę lentynoje padėta rankų valymui skysčio (hand sanitizer), prašome juo pasinaudoti. Komunijos dalintojai prieš pat savo tarnybą, po ramybės palinkėjimo, taip pat nusivalo rankas tam skirtu skysčiu, kuris yra nekenksmingas ir be kvapų.

MIŠIOS

• Lietuvos kankinių šventovėje (Anapilyje) gruodžio 1, sekmadienį, Mišios 10.30 v.r. už Pošių šeimos mirusiųsias. Gruodžio 8, sekmadienį, Mišios 10.30 v.r. už Kanados lietuvių katalikių moterų draugijos gyvas ir mirusias nares bei jų šeimas.

TORONTO

PRISIKĖLIMO parapijos žinios

• Gruodžio 1 d. – skautų Kūčios; gruodžio 8 d. – Kalėdinės muzikos ir maldų popietė; gruodžio 13-15 d.d. Advento rekolekcijos; gruodžio 24 d. – Kūčios; gruodžio 25 d. – Kalėdos

• Besiruošiant artejančioms Šv. Kalėdoms, prisiminkime vargan patekusius brolius ir seseris Lietuvoje. Advento sekmadieniais renkamos aukos Lietuvos alkanųjų valgykloms paremti. Graži mintis – paaukoti šiam tikslui greta kalėdinių dovanų artimiesiems... Dovanos aukojamos bažnyčios priėngyje.

• Gruodžio 8, sekmadienį, Prisikėlimo parapijos salėje nuo 10 v.r. iki 6 v.p.p. vyks Lietuvių tautodailės instituto narių rankdarbių išpardavimas, kviečiame visus apsilankyti – bus įvairių kūrybinių darbų ir kalėdinių dovanėlių draugams ir artimiesiems.

• Gruodžio 1, sekmadienį, Mišios 9 v.r. už a.a. Bronių Stončių ir Rimantą Bartusevičių; 11 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; a.a. Oną ir Stasį Dačkus; a.a. Juozą Mačiulį; a.a. kun. Alfonsą Bumbulį (16 m.); a.a. Juozą Morkūną; a.a. Algirdą Jurkų; a.a. Eugeniją Gaputienę (4 m.); a.a. Antaną ir Justiną Laurinavičius.

• Gruodžio 8, sekmadienį, Mišios 9 v.r. už a.a. Leokadiją Nevulienę; 11 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; a.a. Anelę ir Alfonsą Jonuškus; a.a. Aleksą Keršį; a.a. Sofiją ir Juozą Olekus; a.a. Eugeniją Čuplinską, prašant sveikatos Rolando tėveliams.

• Gerojo Ganytojo šventovėje (Vasagoje) lapkričio 30, šeštadienį, Mišios 2 v.p.p. už a.a. Alfredą ir Danutę Bražius; gruodžio 7, šeštadienį, Mišios 2 v.p.p. už a.a. Vytautą Krikščiūną (I metinės).

MAIRONIO MOKYKLOS ŽINIOS

• Irena Petrauskienė prisidėjo prie mokyklos administracijos darbų. Linkime jai sėkmės!

• Visuotinis tėvų susirinkimas vyks gruodžio 7, šeštadienį, 9.30 v.r. Bus aptariami mokyklos ateities planai. Kviečiame susidomėjusius tėčius ir mamas!

• Kalėdų eglutės šventė rengiama Maironio mokykloje (Our Lady of Peace patalpose, mokyklos salėje) gruodžio 14, šeštadienį, 10.30 v.r. Mokiniai ruošia įdomią programą. Tėvelių prašome prisidėti prie užkandžių stalo. Veiks loterija – galite prisidėti laimikiais, jeigu norite! Kviečiame visuomenę dalyvauti mūsų kalėdinėje šventėje.

• Nebus pamokų gruodžio 21 ir 28 d.d. bei 2020 m. sausio 4 d. 2020 m. Sugrįšime į klases sausio 14 d. **Živilė**

LONDONO ŽINIOS

• Lapkričio 18 d. mirė dvi mūsų lietuviškos apylinkės narės: Aldona Pocienė, 87 m. amžiaus, ir Berta Šefeldienė, 90 m. amžiaus. A.a. Aldonos Pocienės laidotuvių pamaldas buvo lapkričio 21 d. O'Neil laidotuvių namų koplyčioje, o po pamaldų velionės kūnas buvo išvežtas sudeginimui ir vėliau bus palaidoti pelenai. A.a. Bertos Šefeldienė laidotuvių pamaldas buvo lapkričio 22 d. taip pat O'Neil laidotuvių namų koplyčioje, o po pamaldų ji buvo palaidota Šv. Petro katalikiškose Londono kapinėse. Ir vienos, ir kitos liūdi jų vaikai su šeimomis, kurios gausios jų vaikais, liūdi ir visa Londono lietuvių apylinkė.

• Lietuviškos Mišios aukojamos 3 v.p.p. kiekvieną mėnesio pirmąjį sekmadienį.

• Gruodžio 1, sekmadienį, Mišios bus aukojamos už Navickų šeimos mirusiųsias.

DELHI

ŠV. KAZIMIERO parapijos žinios

• Delhi Šv. Kazimiero šventovėje Mišios aukojamos sekmadieniais 11 v. r.

• Gruodžio 8, sekmadienį, Mišios bus aukojamos už Sheilos ir Olivijos sveikatą; gruodžio 15, sekmadienį, Mišios aukojamos už Puniškų šeimos mirusiųsias.

KALĖDINIS Tėviškės žiburių numeris išeis gruodžio 10 d.

Iki gruodžio 2 d. prašome pranešti TŽ administracijai (tel. 905-275-4672 arba el.paštu (admin@tevzib.com)) apie sveikinimus rėmeliuose (apmokami pagal užimamą plotą) arba įsirašymą į bendrąjį sveikinimų sąrašą.

Vietoje kalėdinių sveikinimų atvirukais įsirašė į bendrą sveikinimų sąrašą ir "Tėviškės žiburiams" paaukojo:

Elena, Juozas, Simonas ir Laima Namikai, Wasaga Beach, ON (\$50); Viktoras ir Rita Navickai su šeima, Tillsonburg (\$35); Irena Žemaitienė (\$25); Neris Nielsen ir Adomas; Daiva, Aistis, Gintas ir Remis Juškai (\$25); Gražina ir Petras Stauskai (\$15); Valė, Vincas ir Jonas Baliūnai (\$10); Kristina, Mindaugas, Skaistė ir Melisa Strumkiai (\$10).

MONTREAL

AUŠROS VARTŲ PARAPIJA

• **Lapkričio 17 d.** Lasalle General ligoninėje mirė Aniceta Geležiūnaitė-Mankienė, 87 m. amžiaus. Ji buvo mūsų parapijietė ir priklausė "Rūtos" klubui. Liūdi brolis Silverijus ir sesuo Danutė su šeimomis. Laidotuvių Mišios bus mūsų šventovėje gruodžio 2, pirmadienį, 10 v.r.; po to velionė bus palaidota Notre Dame des Neiges kapinėse šalia savo vyro Alekso Mankaus, kuris mirė 2010 m. Užuojauta visiems artimiesiems.

• **Šv. Kalėdų Mišios** (Bernelių Mišios) bus gruodžio 24, antradienį, 10.30 v.v., po Mišių – tradicinės vaišės mūsų salėje. Kalėdų paplotėliai jau yra dalinami po Mišių zakristijoje ir parapijos salėje.

• **Gruodžio 15, sekmadienį**, mūsų salėje po 10.30 v.r. Mišių Montrealio lietuvių mokyklėlė kviečia į Kalėdų eglutės šventę, kalėdinę mugę ir cepelinų pietus. Dalyvaukime visi! **Inf.**

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA

Lapkričio 17, sekmadienį, kun. Paulius Mališka ir kun. Joseph Powers aukojo Mišias už Šv. Onos draugijos gyvas ir mirusias nares. Klebonas padėjo chorvedžiui A. Stankevičiui, jungtiniam Šv. Kazimiero ir Aušros Vartų chorui ir parapijos komiteto narėms, kurie per visus metus rūpinasi parapijos reikalais. Po to visi rinkosi į Šv. Onos draugijos komiteto paruoštus kalėdinius pietus parapijos salėje. Salės stalai buvo papuošti mažomis Kalėdų eglutėmis ir mažomis puansetijomis, sceną puošė didelės puansetijos. Salėje buvo daug raudonos spalvos: dauguma dalyvių pasipuošė raudonais drabužiais, užkandžių stalas buvo uždengtas kalėdine staltiese. Pirmininkė Linda Visockytė-Poole pasveikino visus, padėjo klebonui P. Mališkai už Mišias ir Ken Porter bei Vivian Laurinaitienei už jų pagalbą salėje penktadienį, Jennie Benienei už pagalbą su loterija, Kim Porter už specialų skanėstą, atsiųstą iš Čikagos. Ji nuširdžiai padėjo "Litui", Montrealio lietuvių kredito unijai, už paramą draugijai. Sekretorė Mary Ženaitienė papasakojo apie sergančias nares. Vicepirmininkė Helen Kurylo-Porter padėjo visiems, prisidėjusiems rengiant užkandžių vaišes ar aukojo laimikių loterijai. Kleb. P. Mališka pasveikino Šv. Onos draugiją, palaimino stalą ir svečius. Prieš pakviečiant visus prie saldumynų stalo, pirmininkė įteikė dovaną išdininkei Lucy Mikalajūnienei jos 90-ojo gimtadienio proga ir kaip padėką už jos 30 metų tarnybą Šv. Onos draugijos komitete. Jai visi padainavo „Ilgasių metų“. Ant saldumynų stalo buvo gausu lietuviškų ir kanadietiškų tortų ir kitokių skanėstų. Svečiai bandė sėkmę loterijoje.

• **Šv. Kalėdų Bernelių Mišios** švenčiamos gruodžio 24, antradienį, 9 v.v.; po Mišių tradicinės vaišės mūsų salėje. **VL**

Šv. Kazimiero parapijos Šv. Onos draugijos narės Kalėdinėje šventėje lapkričio 17 d.

Šv. Onos draugija pagerbė išdininke Lucy Mikalajūniene su jos 90 metų gimtadienių ir jos 30 metų draugijos tarnyboj. Komitetas: (iš k.) vicepirmininkė Carol Grigelienė, vicepirmininkė Helen Porter, Lucy Mikalajūniene, sekretorė Mary Ženaitienė ir pirmininkė Linda Poole

Ntrs. Roberto Bernoto

LITAS

Montrealio lietuvių
kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349